

**NACIONALINIO VISUOMENĖS SVEIKATOS CENTRO
PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
ŠIAULIŲ DEPARTAMENTO
UŽKREČIAMŪJŲ LIGŲ VALDYMO SKYRIUS**

2017-03-30

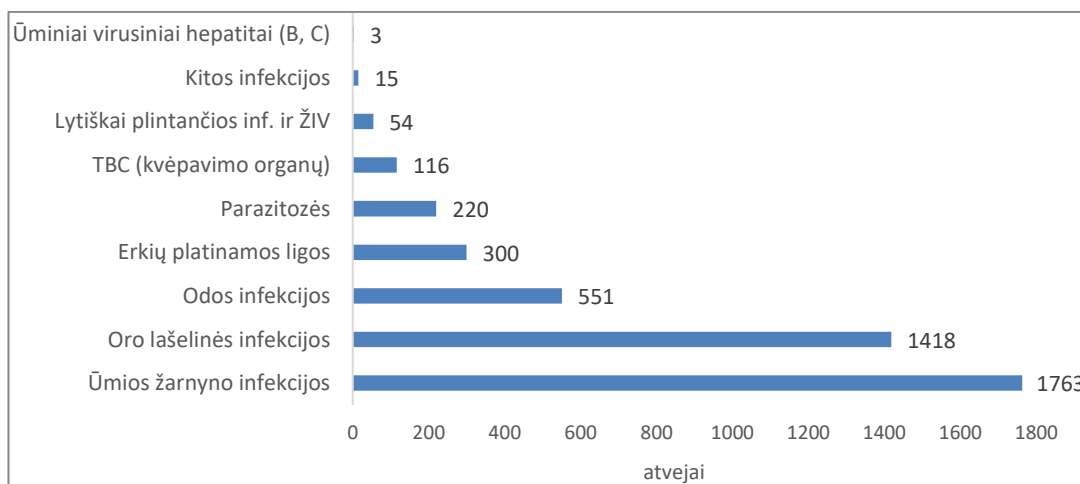
**2016 M. SERGAMUMO UŽKREČIAMOSIOMIS LIGOMIS
EPIDEMIOLOGINĖS SITUACIJOS ŠIAULIŲ APSKRITYJE
APŽVALGA**

2016 m. Šiaulių apskrities statistinės apskaitos formos Nr.4 „Sveikata“ duomenimis, įregistruoti 55 428 žmonės, užsikrėtę ir susirgę ūmiomis užkrečiamosiomis ligomis, t.y. 20,1 proc. visų apskrities gyventojų.

Daugiausiai susirgimų registruota Šiaulių mieste – 29 755 susirgimai. Kituose Šiaulių apskrities rajonuose užregistruotas užkrečiamųjų ligų atvejų skaičius: Šiaulių – 5 113, Akmenės – 3 150, Joniškio – 3 933, Kelmės – 3 971, Pakruojo – 3 618, Radviliškio – 5 888.

Bendras Šiaulių apskrityje užregistruotų užkrečiamųjų ligų atvejų skaičius yra 2,7 proc. didesnis nei 2015 m. Per analizuojamąjį laikotarpį daugiau registruota ūmių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų (toliau – ŪVKTI) ir gripo atvejų, epidemiologiškai valdomų infekcijų (kampilobakteriozės, virusinių žarnyno infekcijų, erkių platinamų ligų).

Bendroje užkrečiamųjų ligų struktūroje dominuoja ŪVKTI ir gripas – 50 964 atv. (92 proc.). Kitos užkrečiamos ligos bendroje sergamumo struktūroje sudaro 8 proc. (4 464 atv.) visų užkrečiamųjų ligų. 2016 m. epidemiologiškai valdomomis infekcijomis persirgo 4464 žmonės, t.y. 83 atvejais (1,8 proc.) daugiau nei 2015 m. (4381 atv.) (1 pav.).

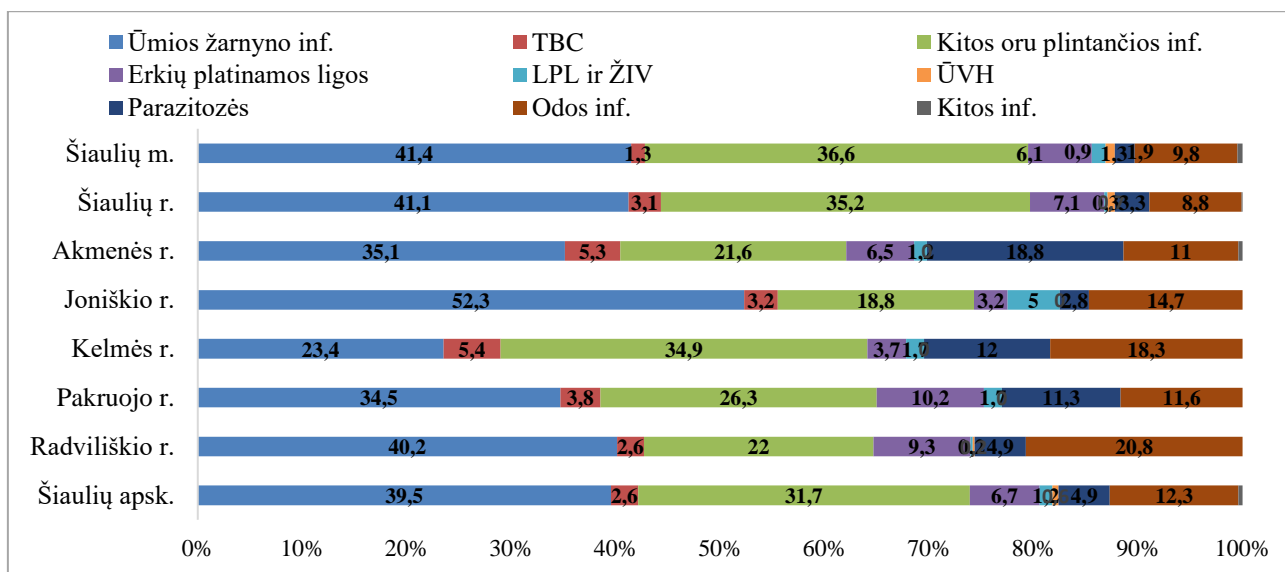
1 pav. Epidemiologiškai valdomų užkrečiamųjų ligų atvejų skaičius Šiaulių apskrityje 2016 m.

Ypatingai pavojingų ar įvežtinių užkrečiamųjų ligų atvejų 2016 m. neužregistruota.
2016 m. užregistruota 15 mirčių atvejų nuo užkrečiamųjų ligų (1 lentelė).

1 lentelė. Mirties nuo užkrečiamųjų ligų atvejai Šiaulių apsk. administracinė se teritorijose.

Užkrečiamoji liga	Mirties atvejų sk.	Administracinė teritorija
Bakterinė žarnyno infekcija, nepatikslinta	1	Šiaulių raj.
Meningokokinė inf.	1	Šiaulių raj.
ŽIV	1	Šiaulių m.
Leptospirozė	1	Akmenės raj.
Bakterinis meningitas	1	Šiaulių m.
Ūmus virusinis hepatitas B	1	Šiaulių raj.
Gripas	1	Kelmės raj.
Legioneliozė	1	Šiaulių m.
Tuberkuliozė	8	Šiaulių m. (5), Kelmės raj. (1), Pakruojo raj. (2)

Privalomai epidemiologiškai valdomų infekcijų grupės struktūroje, išskyrus gripą ir ŪVKTI, kaip ir praėjusiais metais, dominuoja ūmios žarnyno infekcijos, kurios sudaro 39,5 proc. visos užkrečiamųjų ligų struktūros ir kitos oro lašelinės infekcijos – 31,7 proc. Lyginant Šiaulių apskrities administracinių teritorijų užkrečiamųjų ligų struktūras, Joniškio rajone pusę (52,3 proc.) visų registruotų susirgimų sudarė ūmios žarnyno infekcijos, Radviliškio rajone didesnis lyginamasis svoris teko odos infekcijoms (20,8 proc.), Pakruojo rajone – erkių platinamoms ligoms (10,2 proc.), Akmenės rajone – parazitiniams susirgimams (18,8 proc.) (2 pav.).

2 pav. Šiaulių apskrities administracinių teritorijų užkrečiamųjų ligų, išskyrus gripą ir ŪVKTI, struktūros 2016 m.

2016 m. Šiaulių apskrityje iš užregistruotų užkrečiamųjų ligų atvejų, daugiau nei pusę visų susirgusiųjų – 39 187 atvejai (70,7 proc.) - sudarė 0-17 metų amžiaus vaikai. Tai įtakoja epidemiologiniai dėsniumai, ligų plitimo savitumai (gripas, ŪVKTI, virusiniai meningitai, rotavirusinė žarnyno infekcija, niežai, kt.), kai kurios ligos epidemiologiškai būdingos vaikiškam amžiui (vėjaraupiai, skarlatina ir pn.), kreipimasis į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, kt. Užregistruoti 1 atviros plaučių tuberkuliozės atvejais vaikų tarpe Joniškio rajone, 2 ūmūs virusiniai hepatitai A - Šiaulių m., 1 ŽIV atvejis - Joniškio rajone.

2 lentelė. Užkrečiamomis ligomis susirgusių 0-17 m. amžiaus vaikų skaičius 2016 m. Šiaulių mieste ir Šiaulių apsk.

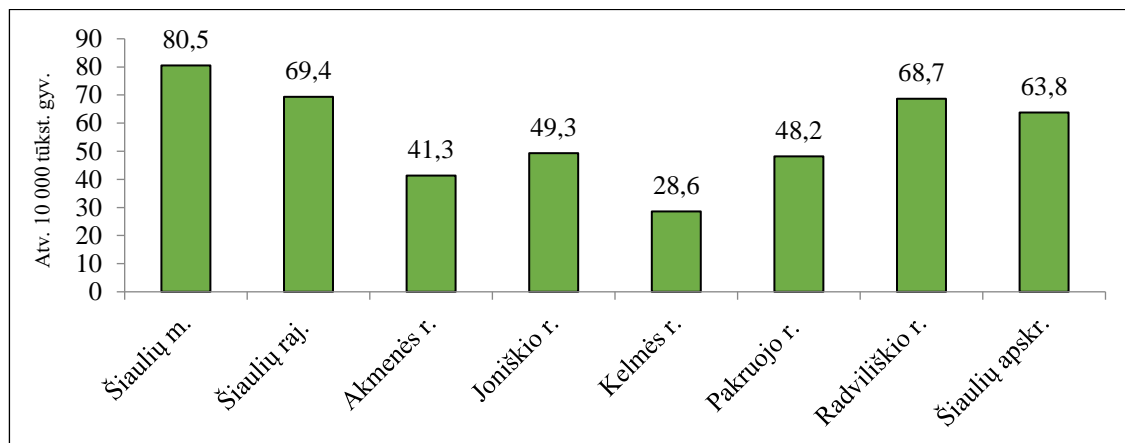
Eil. nr.	Ligų grupės	Šiaulių miestas			Šiaulių apskritis		
		Viso ligonių Abs.sk.	Viso vaikų 0-17 m.		Viso ligonių abs.sk.	Viso vaikų 0-17 m.	
			Abs. sk.	% bendroje susirgusiųjų struktūroje		Abs. sk.	% bendroje susirgusiųjų struktūroje
1.	Ūmios žarnyno infekcijos	829	709	85,5	1763	1447	82,1
2.	TBC (plaučių ir ekstrapulmoninė)	27	-	-	116	1	0,9
3.	Kitos oro lašelinės infekcijos	733	704	96,04	1418	1357	95,7
4.	Erkių platinamos ligos	123	10	8,1	300	21	7
5.	LPI ir ŽIV	26	-	-	54	1	1,9
6.	Parazitozės	38	35	92,1	220	207	94,1
7.	Odos infekcijos	196	33	16,8	551	194	35,2
8.	Ūminiai virusiniai hepatitai (A,B,C)	2	2	100	3	2	66,6
9.	Kitos infekcijos	11	-	-	15	-	-
	Viso 1-9 eilutės	1985	1493	75,2	4440	3230	72,7
10.	ŪVKTI ir gripas	27753	19674	70,9	50964	35957	70,6
	Viso 1-10 eilutės	29738	21167	71,2	55404	39187	70,7

Užregistruotas 301 užkrečiamųjų ligų židiny su 2 ir daugiau atvejų (ūmios žarnyno infekcijos, oro lašelinės infekcijos, kontaktiniu keliu plintančios odos ir parazitinės ligos), išplitę šeimose, įvairiuose vaikų ugdymo įstaigų kolektyvuose. Užregistruotas 1 salmoneliozės židiny, kilęs dėl maisto tvarkymo įmonių kaltės.

Ūmios žarnyno infekcijos:

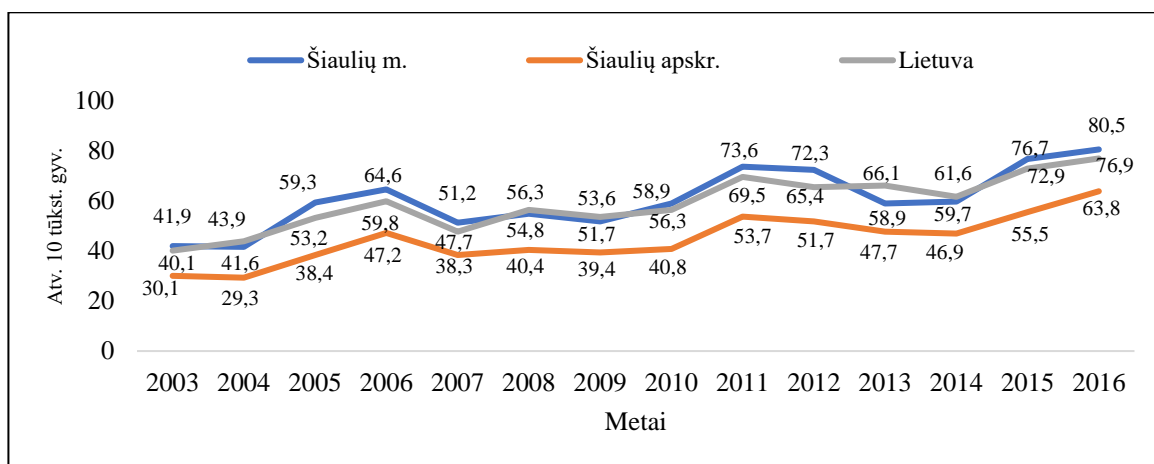
2016 m. Šiaulių apskrityje buvo užregistruoti 1 763 (63,8 atv. 10 tūkst. gyv.) ūmių žarnyno infekcinių ligų atvejų, 2015 m. – 1 564 atvejai (55,5 atv. 10 tūkst. gyv.). Sergamumas šiomis infekcinėmis ligomis, palyginus su 2015 m. laikotarpiu, padidėjo 11,3 proc. Kaip ir kasmet, didžiausi

sergamumo rodikliai ūimomis žarnyno infekcijomis registruoti Šiaulių mieste 829 (80,5 atv. 10 tūkst. gyv.). Šiaulių (69,4 atv. 10 tūkst. gyv.) ir Radviliškio (68,7 atv. 10 tūkst. gyv.) rajonuose registruotas aukštesnis sergamumas už vidutinį Šiaulių apskrities sergamumo rodiklį. Mažiausias sergamumas registruotas Kelmės r. (3 pav.).

3 pav. Sergamumas ūimomis žarnyno infekcijomis Šiaulių apskr. administracinėse teritorijose 2016m.

2014-2016 m. laikotarpiu bendras sergamumas ūimomis žarnyno infekcijomis didėjo tiek Šiaulių apskrityje, tiek Lietuvoje. Bendras sergamumo ūimomis žarnyno infekcijomis rodiklis Šiaulių mieste viršijo vidutinį šalies sergamumo lygį (4 pav.)

4 pav. Sergamumo ūimomis žarnyno užkrečiamosiomis ligomis dinamika 2003-2016 m.

2016 m. ūmių žarnyno infekcijų struktūroje padidėjo virusinės etiologijos žarnyno infekcijų lyginamasis svoris nuo 49,1 proc. 2015 m. iki 57,7 proc. 2016 m.

Bendroje ūmių žarnyno infekcijų struktūroje dominuoja (55,1 proc.) nepatikslintos etiologijos žarnyno infekcijos, Joniškio rajone- 79,9 proc. (3 lentelė).

3 lentelė. Užregistruotų ūmių žarnyno infekcijų skaičius 2016 m. Šiaulių administracinėse teritorijose

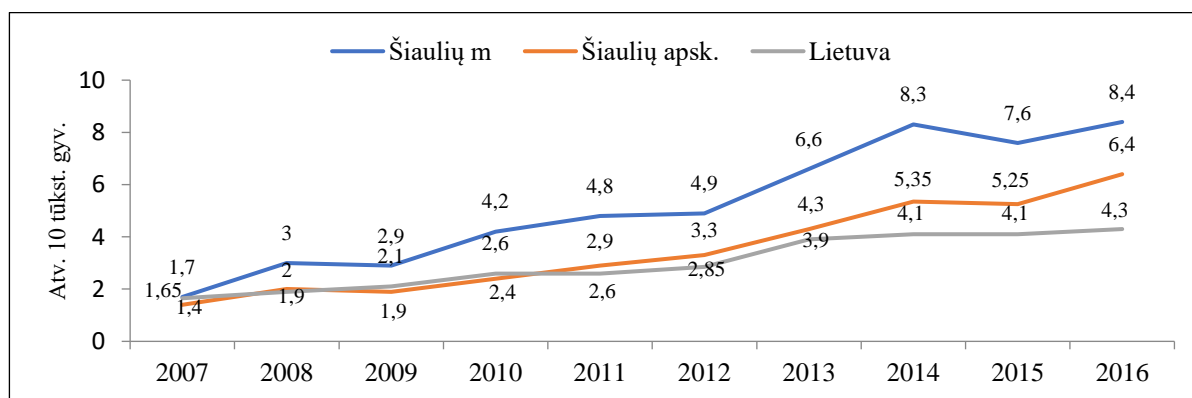
Ligų grupės	Šiaulių apsk.	Šiaulių m.	Šiaulių raj.	Akmenės raj.	Joniškio raj.	Kelmės raj.	Pakruojo raj.	Radviliškio raj.
	Abs.sk./ %	Abs.sk. / %	Abs.sk. / %	Abs.sk./ %	Abs.sk./ %	Abs.sk./ %	Abs.sk./ %	Abs.sk./ %
Salmoneliozės	99/ 5,6	56/ 6,7	16/ 5,5	1/ 1,2	2/ 1,75	7/ 8,5	5/ 4,9	12/ 4,6
Šigeliozės	0	0	0	0	0	0	0	0
Kt. patikslintos bakterinės ŽI	200/ 11,3	97/ 11,7	39/ 13,5	4/ 4,7	8/ 7	12/ 14,6	14/ 17,1	26/ 9,9
Nepatikslintos bakterinės ŽI	442/ 25,1	176/ 21,2	58/ 20,1	48/ 55,8	9/ 7,9	35/ 42,7	15/ 14,8	101/ 38,4
Virusinės patikslintos ŽI	488/ 27,7	254/ 30,6	71/ 24,6	12/ 13,9	13/ 11,4	12/ 14,6	43/ 42,6	83/ 31,6
Nepatikslintos virusinės ŽI	530/ 30	243/ 29,3	103/ 35,7	21/ 24,4	82/ 72	16/ 19,5	24/ 23,7	41/ 15,6
Bakterinės MTI	4/ 0,2	3/ 0,4	1/ 0,3	0	0	0	0	0
Viso	1763/ 100	829/ 100	288/ 100	86/ 100	114/ 100	82/ 100	101/ 100	263/ 100

1 461 (82,9 proc.) apskrities gyventojas, susirgęs ūmiomis žarnyno infekcijomis, buvo hospitalizuotas.

Per analizuojamąjį laikotarpį, Šiaulių apskrityje 1,5 karto mažiau užregistruota salmoneliozės susirgimų (sumažėjo nuo 152 atv. 2015 m. iki 99 atv. 2016 m.), tačiau kasmet didėja sergamumas kampilobakterioze (1,2 karto), patikslintomis virusinėmis (1,2 karto) ir nepatikslintomis virusinėmis žarnyno infekcijomis (1,4 karto).

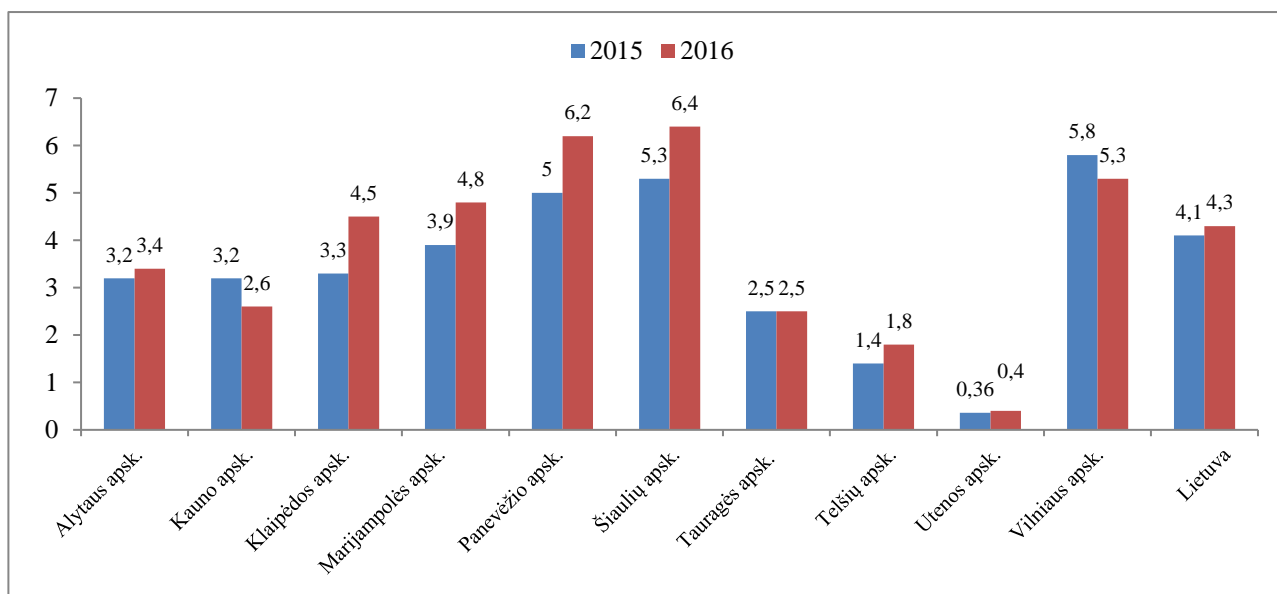
2016 m. Šiaulių apskrityje iš patikslintos etiologijos bakterinių žarnyno infekcijų registruoti ešerichiozės, kampilobakteriozės, jersiniozės bei sporadiniai *C. difficile* atvejai. Viso Šiaulių apskrityje užregistruota 200 patikslintų bakterinių žarnyno infekcijų atvejų, t. y. 8,5 proc. daugiau nei 2015 m. (183 atv.).

2007-2016 m. laikotarpiu stebima sergamumo kampilobakterioze didėjimo dinamika. Tiek Šiaulių mieste, tiek Šiaulių apskrityje viršijamas šalies sergamumo rodikliai (5 pav.).

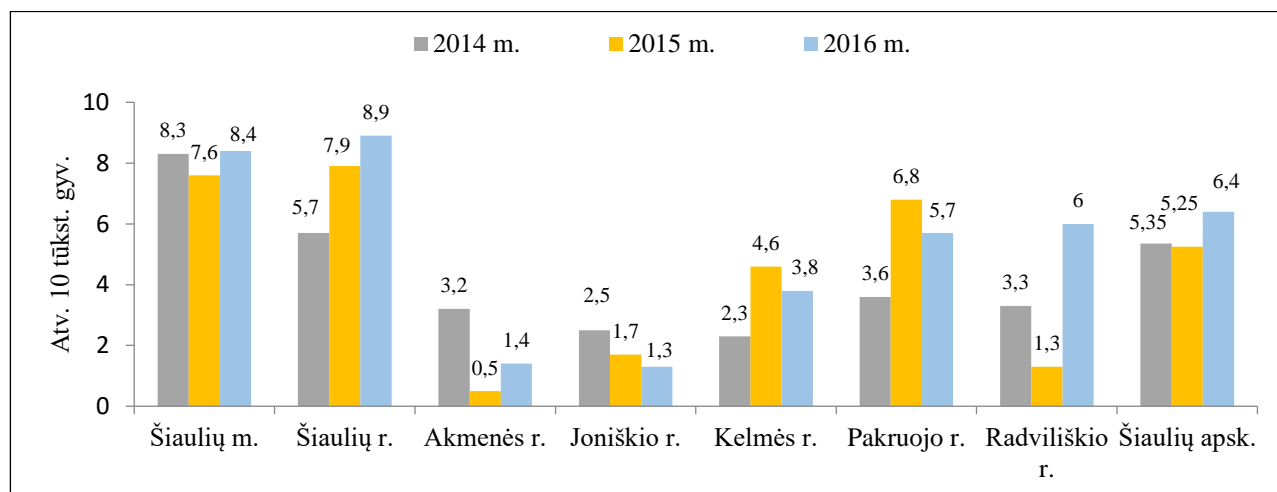
5 pav. Sergamumo kampilobakterioze dinamika 2007 - 2016 m.

Vertinant sergamumo kampilobakterioze situaciją Lietuvos administracinėse teritorijose, didžiausi sergamumo rodikliai registruojami Šiaulių ir Panevėžio apskrityse (6 pav.).

6 pav. Sergamumas (atv./10 tūkst.gyv.) kampilobakterioze Lietuvos administracinėse teritorijose 2015 - 2016 m.

Didžiausi sergamumo rodikliai Šiaulių apskrityje registruoti Šiaulių mieste ir Šiaulių rajone (7 pav.).

7 pav. Sergamumas kampilobakterioze Šiaulių apskrityje 2014 – 2016 m.

Didžioji dalis (86,4 proc.) visų susirgusiųjų kampilobakterioze buvo vaikai 0 – 17 metų amžiaus. Didžiausi sergamumo rodikliai yra 0 – 3 m. amžiaus grupėje. 2016 m. visi kampilobakteriozės atvejai patvirtinti mikrobiologiniais tyrimais. Kampilobakteriozių etiologijoje vyrauja *Campylobacter jejuni* – 96 proc. *Campylobacter spp.* registruojami pavieniai. Didžioji dalis susirgusiųjų – 154 asmenys (87 proc.) – buvo hospitalizuoti.

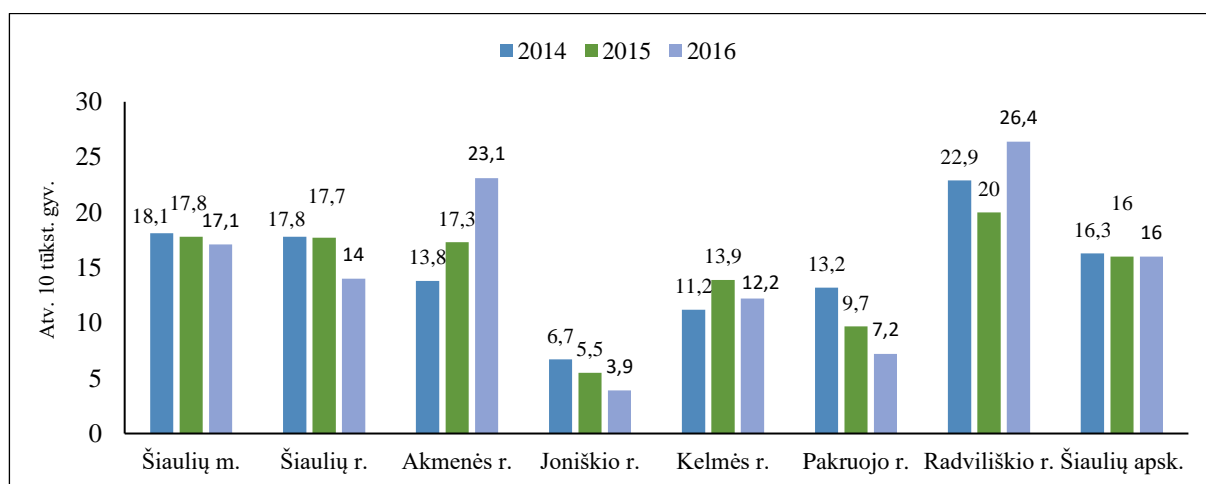
Pagrindinės užsikrėtimo patikslintomis bakterinėmis žarnyno infekcijomis vietos (86,5 proc.) - namuose nesaugiai paruoštas maistas. Susirgusiųjų asmenų kampilobakterioze ir jersinioze

epidemiologinės anamnezės duomenys pateikti 4 lentelėje. Dažniausia kampilobakteriozės susirgimų plitimo priežastis – vištiena ir jos produktai.

4 lentelė. Patikslintų bakterinių žarnyno infekcijų plitimo būdai 2016 m.

Maisto produktai	Kampilobakteriozė				Jersiniozė			
	Šiaulių miestas		Šiaulių apskritis		Šiaulių miestas		Šiaulių apskritis	
	Abs.sk.	Proc.	Abs.sk.	Proc.	Abs.sk.	Proc.	Abs.sk.	Proc.
Vištiena ir jos produktai	64	74,4	97	54,8	-	-	-	-
Kita paukštiena ir jos produktai	-	-	1	0,5	-	-	-	-
Mėsa ir jos produktai	10	11,6	18	10,2	4	44,4	6	40
Žalias pienas ir jo produktai	2	2,3	9	5,1	-	-	-	-
Žalios daržovės, vaisiai	-	-	6	3,4	5	55,6	6	40
Kita	1	1,2	14	7,9	-	-	-	-
Nežinoma	9	10,5	32	18,1	-	-	3	20
Viso:	86	100	177	100	9	100	15	100

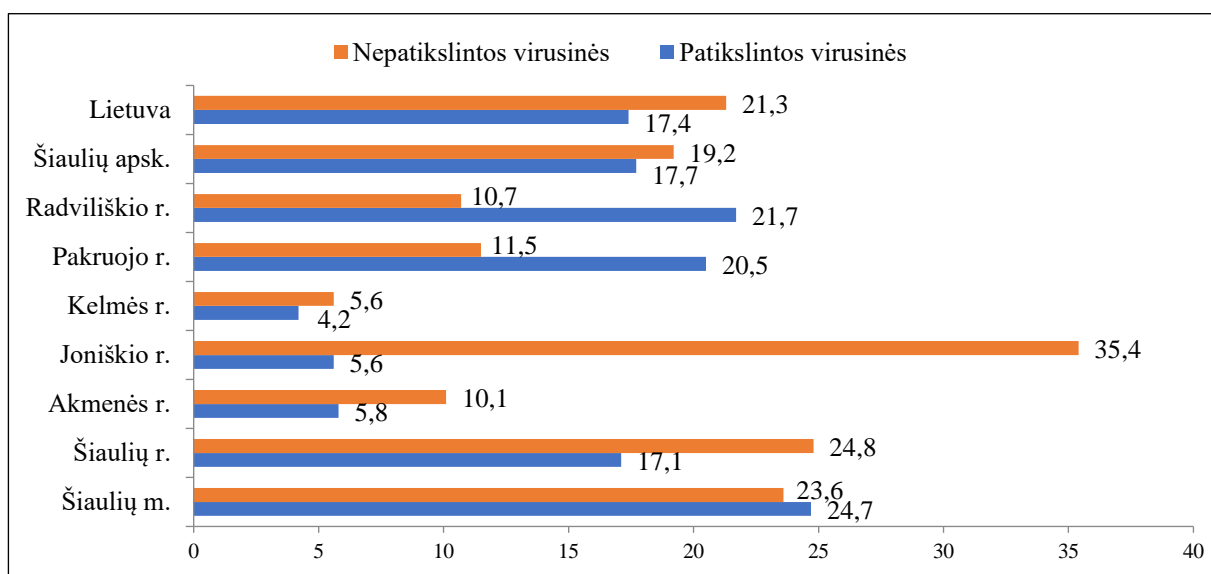
Nepatikslintos bakterinės žarnyno infekcijos sudaro 25,1 proc. visos ūmių žarnyno infekcijų struktūros. 2016 m. nepatikslintos bakterinės etiologijos žarnyno infekcijų Šiaulių apskrityje užregistruota 8 atvejais mažiau nei 2015 m., t. y. viso 442 atv. Iš jų 295 (66,7 proc.) asmenys buvo gydomi ligoninėse. Sergamumas nepatikslintos etiologijos bakterinėmis žarnyno infekcijomis pastaraisiais metais išlieka panašus, tačiau stebimi ryškūs netolygumai Šiaulių apsk. administracinėse teritorijose. Itin aukšti sergamumo rodikliai registruoti Radviliškio ir Akmenės rajonuose (8 pav.).

8 pav. Sergamumas nepatikslintomis bakterinėmis žarnyno infekcijomis Šiaulių apsk. 2014 – 2016 m.

Šiaulių apskrityje 2016 m. užregistruoti 1 018 virusinių žarnyno infekcijų atvejų, iš jų 488 patikslintų žarnyno infekcijų atvejai (t.sk. 486 rotovirusinės infekcijos atvejai) ir 530 nepatikslintų virusinių žarnyno infekcijų atvejų. Kaip ir kasmet, sergamumas patikslintomis ir nepatikslintomis virusinėmis žarnyno infekcijomis Šiaulių apskrities administracinėse teritorijose išlieka pasiskirstęs nevienodai. Šiaulių mieste, Pakruojo ir Radviliškio rajonuose stebimas didesnis sergamumas

patikslintos etiologijos virusinėmis žarnyno infekcijomis, viršijantis šalies vidutinį sergamumo lygį (9 pav.).

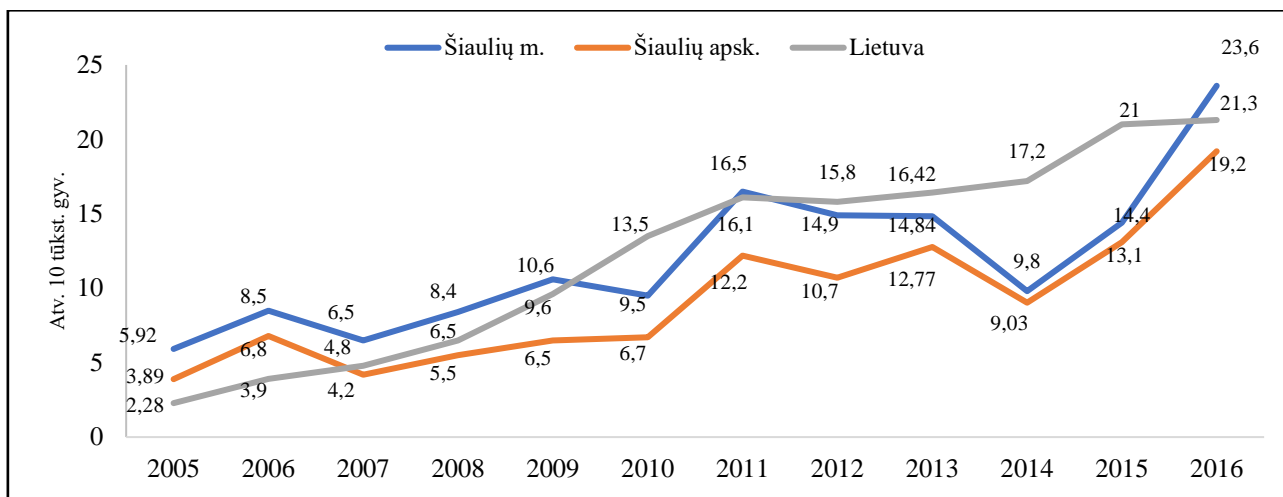
9 pav. Sergamumas virusinėmis infekcijomis Šiaulių apskrities rajonuose 2016 m.

Remiantis 2016 m. Šiaulių apskrities analizės duomenimis, sergamumas patikslintomis virusinėmis žarnyno infekcijomis (rotovirusinė infekcija) padidėjo 1,2 karto lyginant su praėjusiais metais (atitinkamai 2015 m. 14,1 atv. 10 tūkst. gyv. ir 2016 m. 17,7 atv. 10 tūkst. gyv.). Ūminė gastroenteropatija, sukelta Norwalk veiksnio, Šiaulių apskrityje nediagnozuojama. Didžiajai daliai virusinių infekcijų etiologija nenustatoma ir nepatvirtinama laboratoriniais tyrimais, atvejai patenka į nepatikslintų virusinių žarnyno infekcijų grupę. Viso 2016 m. Šiaulių apskrityje užregistruoti 2 ūminės gastroenteropatijos atvejai ir tai yra vieni mažiausių rodiklių lyginant su Lietuvos regionais (5 lentelė).

5 lentelė. Duomenys apie ūminę gastroenteropatiją, sukeltą Norwalk veiksnio, 2016 m. Lietuvoje.

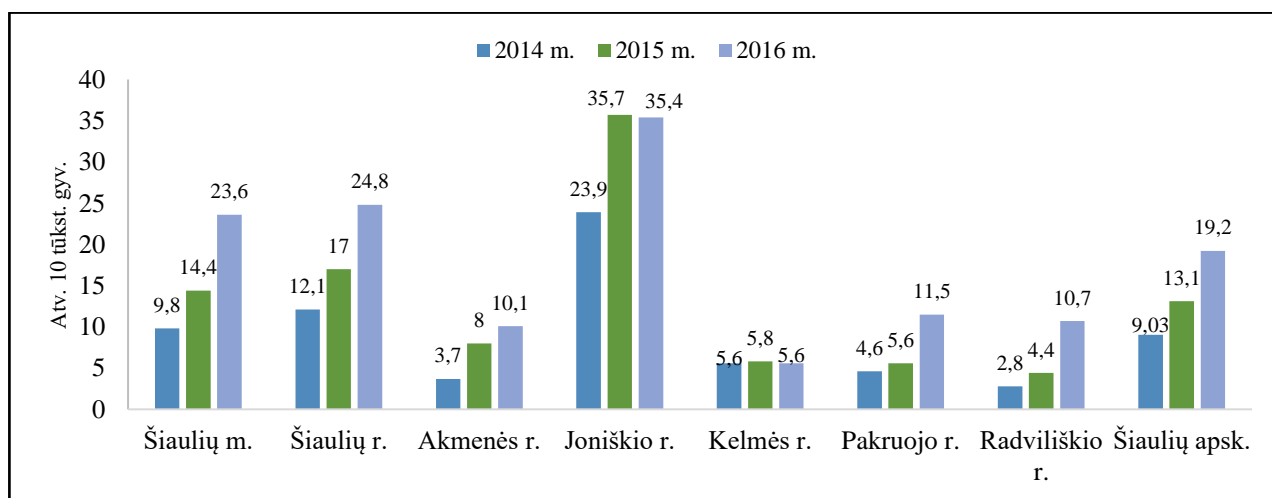
Regionas	Susirgimų skaičius (n)	Rodiklis 10 tūkst.gyv.	Procentai
Alytaus	8	0,55	1,03
Kauno	182	3,16	23,5
Klaipėdos	85	2,63	10,9
Marijampolės	1	0,06	0,1
Panevėžio	111	4,86	14,3
Šiaulių	2	0,07	0,3
Tauragės	1	0,09	0,1
Telšių	3	0,21	0,4
Utenos	68	5,01	8,9
Vilniaus	313	3,89	40,4
Viso Lietuvoje	774	2,69	100

Sergamumas nepatikslintos etiologijos virusinėmis žarnyno infekcijomis Šiaulių apskrityje per pastaruosius dvejus metus didėja. Šiaulių miesto sergamumo rodiklis apie 1,2 karto viršija vidutinį šalies bei Šiaulių apskrities sergamumo rodiklį (10 pav.).

10 pav. 2005-2016 m. sergamumo nepatikslingomis virusinėmis žarnyno infekcijomis dinamika

Sergamumas nepatikslingomis virusinėmis žarnyno infekcijomis 2016 m. Šiaulių mieste ir Šiaulių rajone padidėjo apie 1,5 karto. Daugelyje kitų Šiaulių apskrities administracinių teritorijų sergamumas išliko panašus arba nežymiai didėjo. 2015-2016 m. laikotarpiu itin aukštas sergamumas išlieka Joniškio rajone (11 pav.).

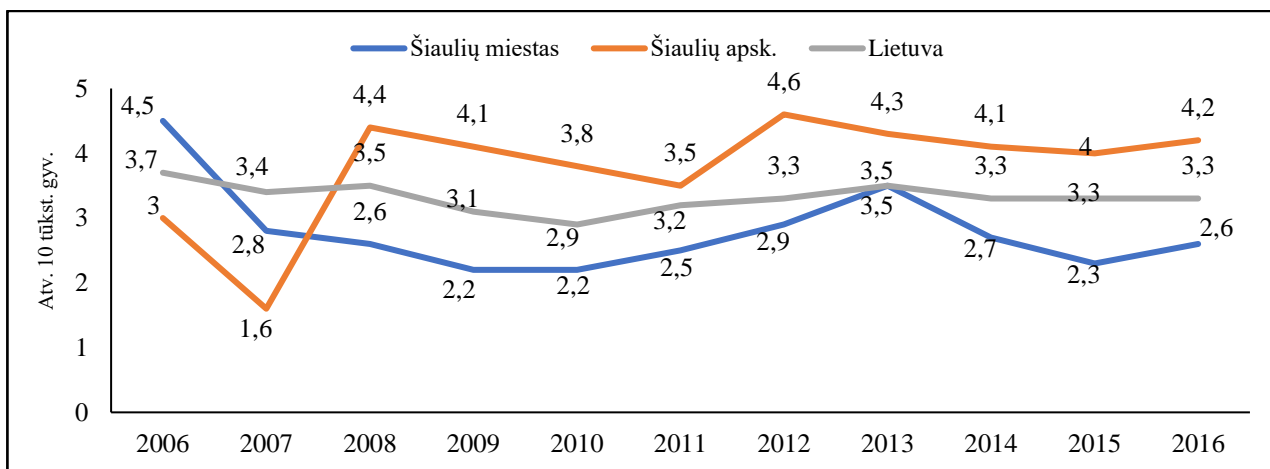
11 pav. Sergamumas nepatikslingomis virusinėmis žarnyno infekcijomis 2014-2016 m.

Susirgimai virusinėmis žarnyno infekcijomis registruojami ištisus metus, tačiau vasarą ir ankstyvą rudenį registruotų atvejų skaičius mažiausias. Sergamumo sezoninis pakilimas rotavirusine infekcija Šiaulių apskrityje registruotas vasario – balandžio mėnesiais, nepatikslingomis virusinėmis žarnyno infekcijomis – sausio – balandžio, spalio - gruodžio mėnesiais

Tuberkuliozė:

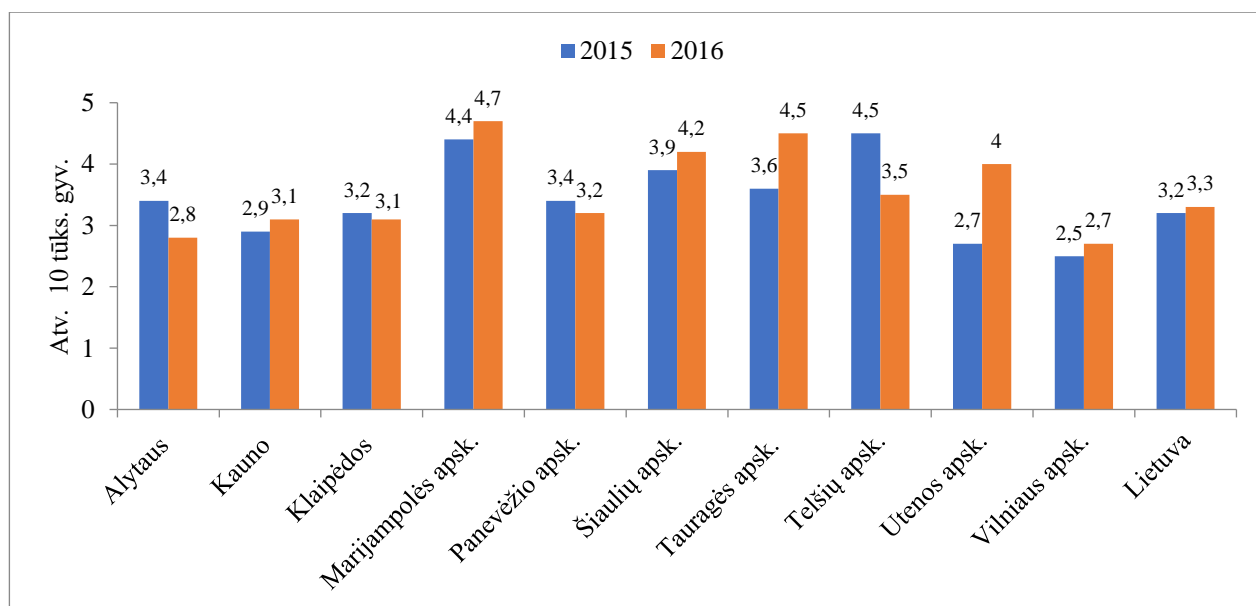
2016 m. Šiaulių apskrityje užregistruota 116 naujų atviros plaučių tuberkuliozės (toliau – TBC) atvejų (7 atv. mažiau nei 2015 m.). Ekstrapulmoninės TBC atvejų 2016 m. nebuvo užregistruota

(2015 m. – 4 atv.). Bendras Šiaulių apskrities sergamumo TBC rodiklis siekia 4,2 atv. 10 tūkst. gyv., viršija šalies vidutinį sergamumo lygį (3,3 atv. 10 tūkst. gyv.) (12 pav.).

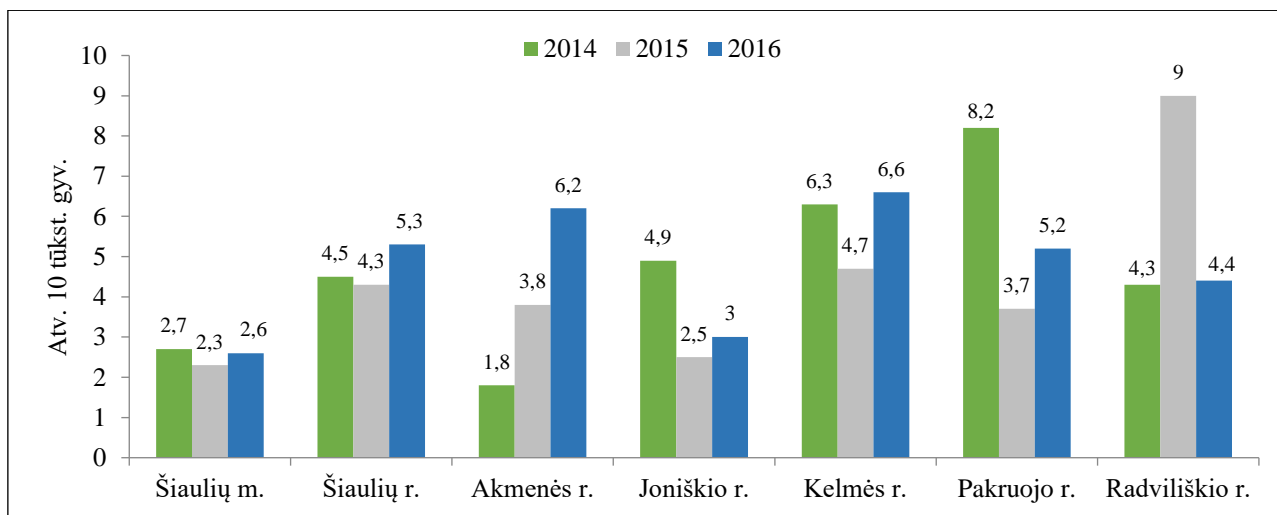
12 pav. Sergamumo atvira plaučių tuberkulioze 2006-2016 m. Dinamika

Vertinant sergamumo atvira plaučių tuberkulioze situaciją Lietuvos administracinėse teritorijose, didžiausi sergamumo rodikliai registruojami Marijampolės, Tauragės ir Šiaulių apskrityse (13 pav.).

13 pav. Sergamumas atvira plaučių tuberkulioze Lietuvos administracinėse teritorijose 2015 - 2016 m.

Palyginus Šiaulių apskrities administracines teritorijas, 2016 m. sergamumo rodikliai didėjo visose teritorijose, išskyrus Radviliškio r. Didžiausias sergamumo TBC rodiklis registruotas Kelmės (6,6 atv. 10 tūkst. gyv.), Akmenės (6,2 atv. 10 tūkst. gyv.), Šiaulių (5,3 atv./10 tūkst.gyv.) ir Pakruojo (5,2 atv. 10 tūkst. gyv.) rajonuose, viršijantis apskrities vidutinį rodiklį. Mažiausias – Šiaulių mieste (2,6 atv. 10 tūkst. gyv.) (14 pav.).

14 pav. Sergamumas atvira plaučių tuberkulioze 2014–2016 m. Šiaulių apsk. administracinėse teritorijose

Palyginus Šiaulių apskrityje sergamumo TBC duomenis pagal gyventojų amžiaus grupes, kaip ir praėjusiais metais, daugiausia susirgusiųjų registruota 40–49 m. amžiaus grupėje (29,3 proc. visų susirgusiųjų TBC). TBC diagnozuota ir vienam vaikui iki 3 m.

Analizuojant 2016 m. Šiaulių apskrities gyventojų sergamumą TBC pagal lytį – dažniau minėta infekcija sirgo vyrai (70,7 proc.) nei moterys (29,3 proc.) Palyginus Šiaulių apskrities gyventojų sergamumą TBC pagal socialines grupes, kaip ir praėjusiais metais, 1,7 karto daugiau naujų TBC atvejų užregistruota tarp darbingo amžiaus nedirbančių (54 atv.), nei tarp darbingo amžiaus dirbančių (31 atv.) asmenų. Taip pat, didelis sergamumas TBC išlieka gyventojų priklausančių neįgalųjų ir pensininkų socialinei grupei (27 atv.). 2016 m. neišvengta susirgimų ir studentų tarpe (2 atv.) bei ikimokyklinio amžiaus vaikui nelankančiam ugdymo įstaigos (1 atv.)

Siekiant užtikrinti efektyvią TBC profilaktiką ir kontrolę, 2016 m. Šiaulių apskrities asmens sveikatos priežiūros įstaigose buvo atlikti 5 650 tuberkulino mėginiai 7 m. amžiaus vaikams ir vaikams, priklausantiems šioms rizikos grupėms: neskiepytiems nuo tuberkuliozės (14 atv.), bendraujantiems su sergančiais tuberkulioze (šeimoje, kolektyve) (441 atv.), dažnai sergantiems viršutinių kvėpavimo takų ligomis (1 099 atv.), sergantiems lėtinėmis ligomis (116 atv.), gydomiems kortikosteroidais (40 atv.), iš socialinės rizikos šeimų (494 atv.), gyvenantiems sutrikusio vystymosi kūdikių namuose, vaikų globos namuose, internatuose, pensionatuose (179 atv.). Teigiami tuberkulino mėginiai nustatyti 385 vaikams. Aktyvi TBC diagnozuota 5 rizikos grupei priklausantiems vaikams: Šiaulių mieste – 2, Šiaulių rajone – 2 ir Joniškio rajone – 1. Pakruojo rajone papildomai iš programinių lėšų atlikti tuberkulino mėginiai vaikams iki 18 m. (506 atv.), iš kurių teigiami mėginiai nustatyti 30 vaikų (6 lentelė).

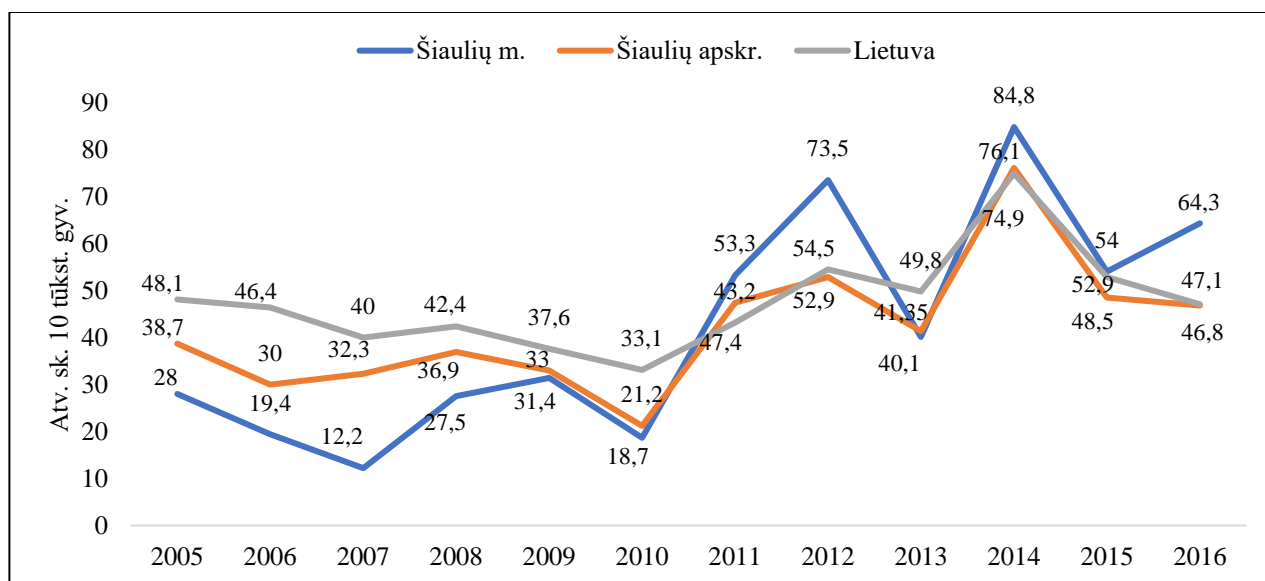
6 lentelė. 2016 m. tuberkulino mėginių atlikimas vaikams Šiaulių apskrityje

Teritorija	Vaikų, kuriems reikia atlikti tuberkulino mėginį sk.	Vaikų, kuriems atliktas tuberkulino mėginys sk.	Vaikų, kuriems nustatytas teigiamas tuberkulino mėginys sk.	Vaikų, kurie nusiųsti konsultuotis pas specialistą sk.	Vaikų, kuriems diagnozuota TB sk.
Akmenės r.	454	397	22	22	0
Joniškio r.	413	218	8	7	1
Pakruojo r.	654	620	83	75	0
Kelmės r.	391	299	7	7	0
Radviliškio r.	1172	1160	70	70	0
Šiaulių r.	646	472	43	14	2
Šiaulių m.	1920	1699	152	75	2
Šiaulių apskr.	5650	4865	385	270	5

Kitos oru plintančios infekcijos:

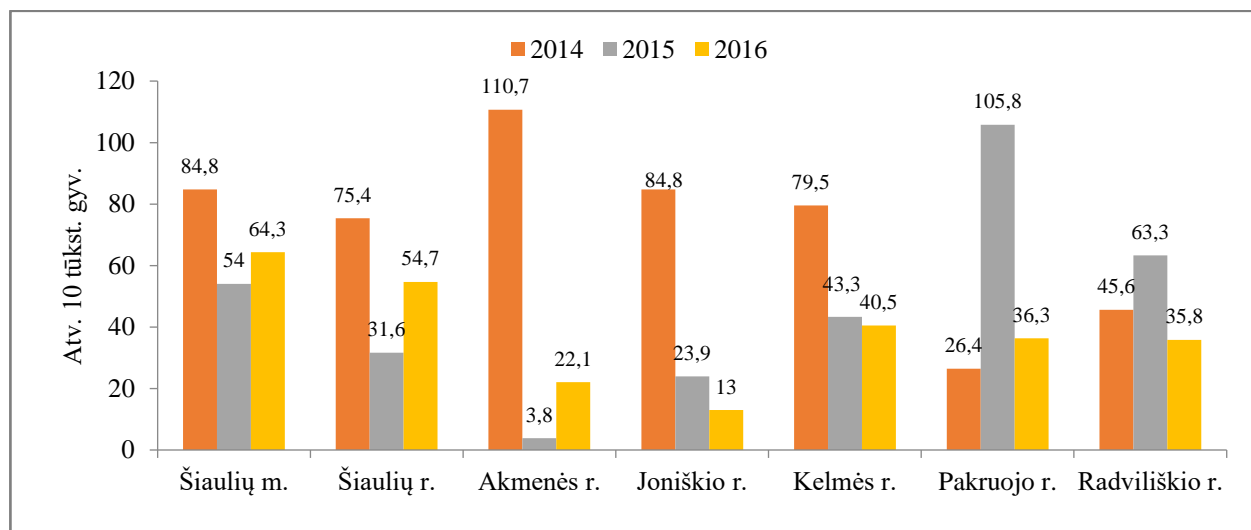
2016 m. kitos oru plintančios infekcijos (išskyrus gripą ir ŪVKTI) Šiaulių apskrities bendroje infekcinių ligų struktūroje sudarė 31,7 proc. registruojamų epidemiologiškai valdomų užkrečiamųjų ligų. Minėtų susirgimų apskrityje užregistruota 1 417 atv. (2015 m. – 1 566). Didžiąją dalį (91,3 proc.) visų susirgimų sudaro vėjaraupiai (viso – 1 294 atv.). Registruojami ir kitų oro lašelinių infekcijų atvejai (skarlatina, bakteriniai ir virusiniai meningitai, infekcinė mononukleozė, kokliušas, meningokokinė infekcija ir kt.).

2016 m. Šiaulių apskrityje vėjaraupių užregistruota 5,5 proc. mažiau nei ankstesniais metais (2015 m. – 1 365 atv.). Lyginant su ankstesniais metais, sergamumo pakilimo pikai tiek Šiaulių mieste, tiek Šiaulių apskrityje, tiek Lietuvoje registruoti 2012 m. ir 2014 m. Šiaulių mieste 2016 m. sergamumo vėjaraupiais rodikliai didėjo (64,3 atv. 10 tūkst. gyv.), kartu viršijo ir vidutinį šalies sergamumo rodiklį (47,1 atv. 10 tūkst. gyv.) (15 pav.).

15 pav. 2004-2016 m. sergamumo vėjaraupiais dinamika

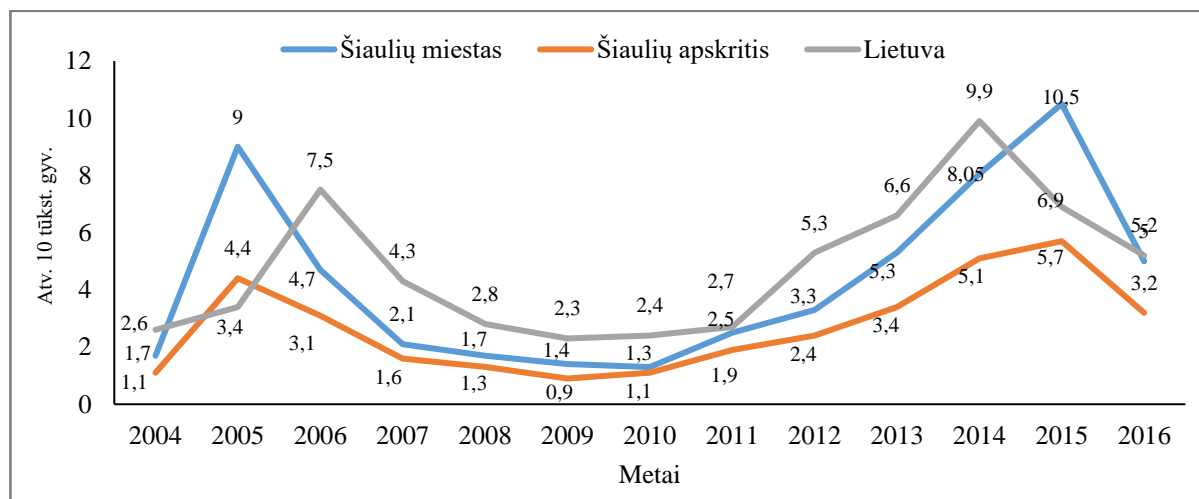
Kituose Šiaulių apskrities rajonuose sergamumo vėjaraupiais pakilimai registruoti 2011-2014 m. laikotarpiu. Pastaraisiais metais neviršijamas šalies vidutinis sergamumo lygis (47,1 astv. 10 tūkst. gyv.), išskyrus Šiaulių m. (16 pav.). Vėjaraupių epideminiam procesui yra būdingas kas 3-5 metus pasikartojantis sergamumo padidėjimas. Tam įtakos turi nuolat susidarantys vėjaraupių virusui imlūs kontingentai. Specifinė vėjaraupių profilaktikos priemonė – skiepai – šiai dienai nėra finansuojama valstybės biudžeto lėšomis, todėl šie susirgimai lengvai plinta visuomenėje, nes vakcinomis nesuformuojamas specifinis imunitetas.

16 pav. Sergamumas vėjaraupiais 2014-2016 m. Šiaulių apskrities administracinėse teritorijose

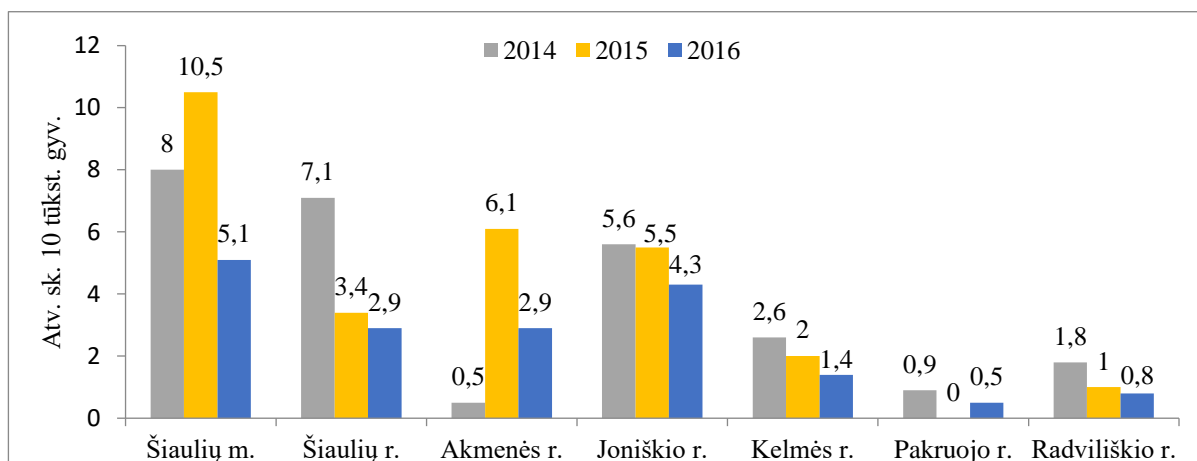
Iš visų susirgusių vėjaraupiais – 97,8 proc. (1 266 atv.) sudarė vaikai iki 18 metų amžiaus, iš jų daugiausia susirgusių 0-3 metų amžiaus grupėje – 519 atv. (41 proc.) ir 4-6 metų amžiaus grupėje – 432 atv. (34,1 proc.). Susirgimai registruoti įvairiose ikimokyklinėse ugdymo įstaigose, bendrojo lavinimo mokyklose, taip pat sirgo vaikai, nelankantys vaikų ugdymo įstaigų.

Šiaulių apskrityje 2012 - 2015 m. laikotarpiu registruota skarlatinos atvejų didėjimo dinamika. 2016 m. sergamumo skarlatina rodikliai sumažėjo (17 pav.).

17 pav. Sergamumo skarlatina 2004-2016 m. dinamika

Sergamumas skarlatina sumažėjo visose Šiaulių apskrities administracinėse teritorijose, išskyrus Pakruojų rajoną (18 pav.).

18 pav. sergamumas skarlatina 2013-2016 m. Šiaulių apskrityje

Visi skarlatina sergantys - ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai. Iš visų susirgusiųjų skarlatina Šiaulių apskrityje, daugiausiai atvejų yra 0-3 m. amžiaus vaikų grupėje – 43 atvejai (48,9 proc.). 4-6 m. amžiaus vaikų grupėje užregistruoti 34 atvejai (38,6 proc.), 7-17 metų amžiaus grupėje (moksleiviai) – 11 atvejų (12,5 proc.). Analizuojant daugiametį sergamumą skarlatina, stebimas sezoniškumas, daugiausiai atvejų registruojama rudens – žiemos mėnesiais bei ankstyvą pavasarį.

2016 m. Šiaulių apskrityje užregistruota 4 virusinio meningito atvejai (2015 m. – 11 atv.), 11 bakterinio meningito atvejų (2015 m. – 1 atv.). 2014-2016 m. laikotarpiu registruojamas panašus meningokokinės infekcijos atvejų skaičius, neišvengta mirties atvejo Šiaulių m. (7 lentelė). Meningokokine infekcija 2016 m. Šiaulių apskrityje susirgo 2 vaikai (1 metų ir 15 metų amžiaus berniukai) ir 2 suaugę asmenys (33 m. ir 60 m. vyrai). Nė vienas susirgęs meningokokine infekcija asmuo nebuvo skiepytas, užsikrėtimo aplinkybės nežinomos.

7 lentelė. Sergamumas meningokokine infekcija 2012-2016 m. Šiaulių apskrityje.

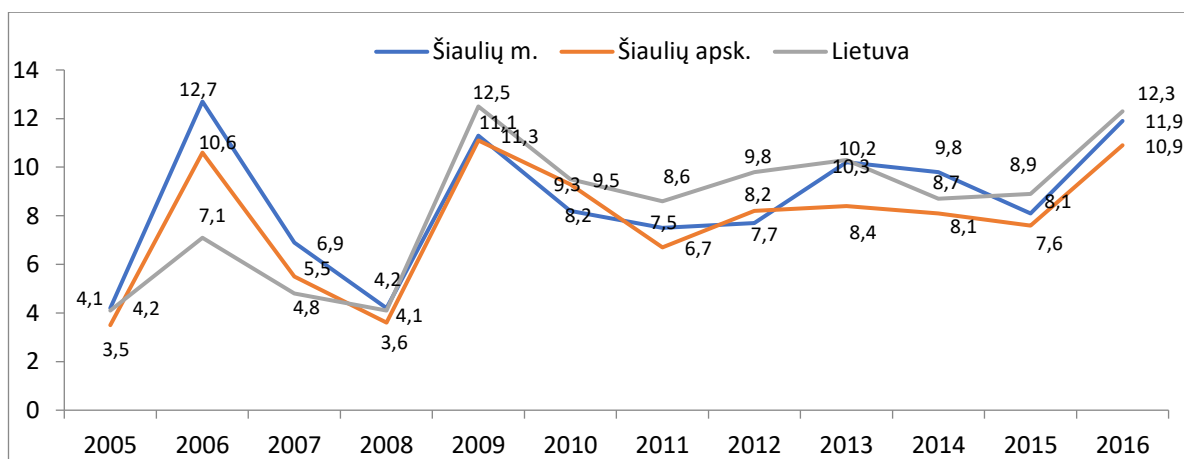
Administracinė teritorija	Virusinis meningitas									
	Užregistruotų atvejų skaičius					Atv. 10 tūkst. gyventojų				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Šiaulių m.	2	7	2	2	1	0,2	0,66	0,2	0,2	0,1
Šiaulių r.	0	0	1	2	3	0,0	0,0	0,2	0,5	0,7
Akmenės r.	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joniškio r.	0	0	1	0	0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0
Kelmės r.	0	0	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
Pakruojų r.	1	1	0	0	0	0,4	0,44	0,0	0,0	0,0
Radviliškio r.	0	2	1	0	0	0,0	0,49	0,3	0,0	0,0
Šiaulių apsk.	3	10	5	5	4	0,1	0,34	0,2	0,2	0,1

2016 m. Šiaulių apskrityje iš skiepais valdomų infekcijų, įtrauktų į Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių, užregistruoti susirgimai:

- 1 kokliušo atvejis (2015 m. -2 atv.). Susirgęs asmuo - 30 m., Šiaulių r. gyventojas, skiepytas nuo kokliušo, užsikrėtimo aplinkybės nežinomos.
- 3 epideminio parotito atvejai (2015 m. -1 atv.). Susirgę asmenys: 2 vaikai (3 m. ir 7 m.) ir suaugęs asmuo (33 m.), Šiaulių miesto gyventojai. Susirgę vaikai – paskiepyti, suaugęs asmuo neskiepytas, užsikrėtimo aplinkybės nežinomos.
- 1 Haemophilus influenzae infekcijos atvejis. 72 m. moteris, neskiepyta, Kelmės raj. gyventoja.

Erkių platinamos ligos:

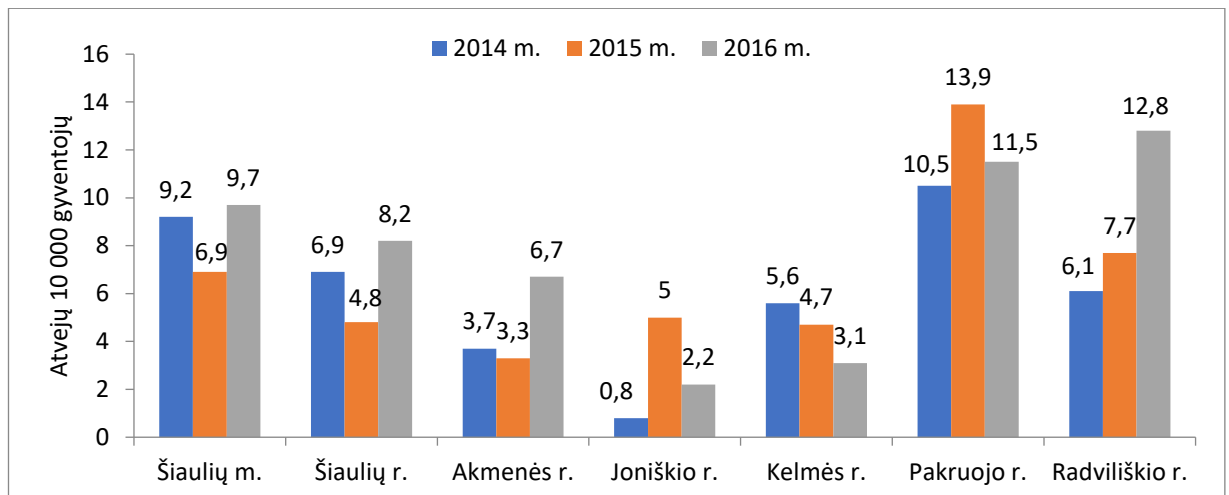
2016 m. Šiaulių apskrityje, kaip ir visoje šalyje, registruotas ženklus sergamumo erkių platinamomis ligomis padidėjimas. Per 2016 m. erkių platinamomis ligomis susirgo 300 gyventojų, 2015 m. – 215. Palyginus pastaruosius metus, erkių platinamų ligų užregistruota 85 atvejais daugiau. Sergamumas padidėjo tiek Laimo liga, tiek erkinio encefalitu: 2016 m. Laimo ligos užregistruota 235 atvejai, 50 atvejų daugiau nei 2015 m., erkinio encefalito – 65 atvejai, 30 atvejų daugiau nei 2015 m. Bendras Šiaulių apskrities erkių platinamomis ligomis rodiklis 2016 m. padidėjo nuo 7,6 iki 10,9 atv. 10 tūkst. gyv. (19 pav.).

19 pav. Sergamumo erkių platinamomis ligomis 2005-2016 m. dinamika.

Bendroje Šiaulių apskrities erkių platinamų ligų struktūroje kasmet dominuoja Laimo ligos. 2016 m. didėjo susirgusiųjų erkinio encefalitu procentinė dalis (nuo 14 proc. iki 21,7 proc.).

2016 m. sergamumo Laimo liga rodikliai ženkliai didėjo Šiaulių mieste, Šiaulių, Akmenės ir Radviliškio rajonuose (20 pav.). Didžiausias sergamumo Laimo liga rodiklis, viršijantis bendrą Šiaulių apskrities ir šalies rodiklį, užregistruotas Radviliškio rajone (12,8 atv. 10 tūkst. gyv.), mažiausias – Joniškio rajone (2,2 atv. 10 tūkst. gyv.).

20 pav. Sergamumas Laimo liga 2014-2016 m. Šiaulių apskrityje.

Kaip ir kasmet, Šiaulių apskrityje Laimo liga daugiau sirgo moterys nei vyrai. Miesto gyventojai sirgo dažniau (66,4 proc.) nei kaimo (33,6 proc.). Didžiąją dalį (22,6 proc.) visų susirgusiųjų Laimo liga sudarė 55-64 m. amžiaus asmenys, vaikų procentinė dalis siekė 6,4 proc. (8 vaikai). Šiaulių mieste (75 proc.) ir Šiaulių apskrityje (71,1 proc.) daugiausia Laimo ligos atvejų užregistruota liepos – spalio mėnesiais

2016 m. didžioji dalis Laimo liga susirgusių asmenų nurodė, kad erkės įsisiurbė gyvenamojoje aplinkoje (35,3 proc.) arba miške (37,9 proc.). Daugiau nei pusė (58,7 proc.) susirgusiųjų, užsikrėtimą sieja su poilsiu ar buvimu gamtoje ir tik nedidelė dalis (4,7 proc.) su profesija (miškininkyste, žemės ūkiu, žemės matavimo, lauko darbas).

Susirgę Laimo liga Šiaulių apskrities gyventojai dažniausiai, kaip užsikrėtimo vietas, nurodo: Salduvės parką (Šiaulių m.), Rėkyvos parką (Šiaulių m.), Talkšos parką (Šiaulių m.), Kurtuvėnų regioninį parką (Šiaulių r.), Bubių (Šiaulių r.), Kužių (Šiaulių r.), Kairių (Šiaulių r.) Raudėnų (Šiaulių r.), Tytuvėnų (Kelmės r.), Naujosios Akmenės, Linkuvos (Pakruojo r.), Klovainių (Pakruojo r.), Rozalimo (Pakruojo r.), Lygumų (Pakruojo r.) Baisiogalos (Radviliškio r.), Grinkiškio (Radviliškio r.), Radviliškio r. seniūnijų miškus bei vietas. 13 Šiaulių apskrities gyventojų Laimo liga užsikrėtė kitų Lietuvos administracinių teritorijų rajonuose: Šakių, Kupiškio, Ignalinos, Varėnos, Vilniaus, Jonavos, Raseinių, Pasvalio, Mažeikių, Klaipėdos, Telšių ir Šilalės. 6 asmenys Laimo liga užsikrėtė kitose šalyse - Latvijoje, Švedijoje, Vokietijoje.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Šiaulių departamento specialistai jau trečius metus Luponių (Šiaulių r.) ir septintus metus Linkaičių (Radviliškio r.) miškuose vykdo sezoninių iksodinių erkių gausos stebėjimus bei renka erkes Laimo ligos sukėlėjų (*Borerelia burgdorferi*) nustatymui. 2016 m. metais erkių gausos stebėjimai buvo pradėti vykdyti balandžio mėnesio pradžioje. Jau pirmąjį išvykimą Luponių miške dviejų kilometrų miško maršrute buvo aptiktos 24 aktyvios erkės, Linkaičių miške – 7. Viso balandžio-spalio mėnesiais Luponių (Šiaulių r.) ir Linkaičių (Radviliškio

r.) miškuose atlikta po 18 erkių gausos stebėjimų. Daugiausia erkių Luponių (Šiaulių r.) miške rasta gegužės mėnesį (1 kilometro maršrute vidutiniškai 34 erkės), Linkaičių (Radviliškio r.) miške – gegužės ir rugsėjo mėn. (1 kilometro maršrute vidutiniškai 29 erkės).

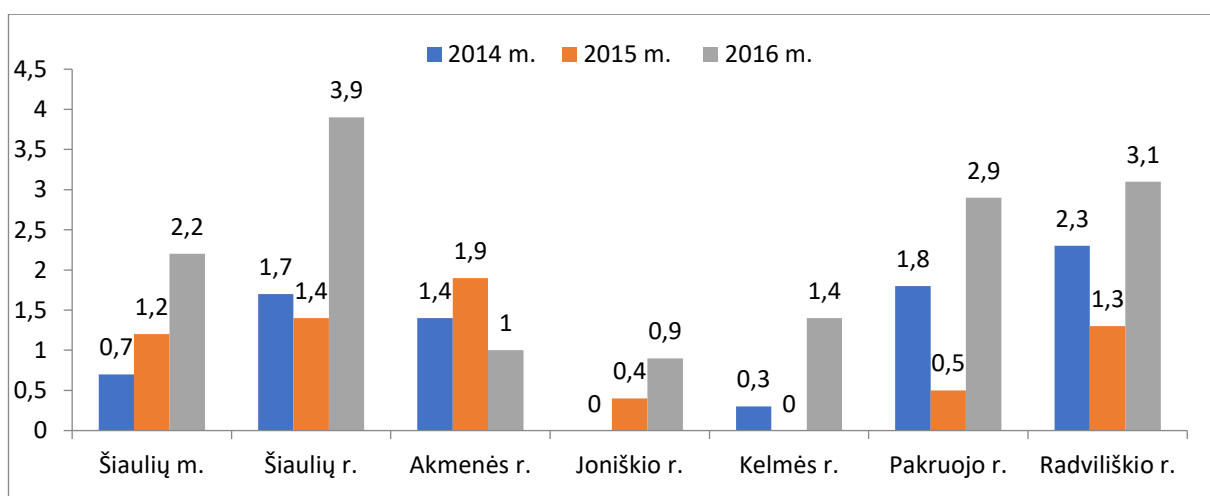
2016 m. į Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją Laimo ligos sukėlėjų (*Borrelia burgdorferi*) nustatymui pristatytos Luponių (Šiaulių r.) ir Mažaičių (Radviliškio r.) miškuose gegužės – birželio mėnesiais surinktos erkės. Laboratoriniai tyrimais patvirtinta, kad Luponių miške (Šiaulių r.) iš 121 surinktos erkės Laimo ligos sukėlėjais buvo infekuota 13 erkių (10,7 proc.), Mažaičių miške (Radviliškio r.) iš 118 – 19 (16,1 proc.) (8 lentelė).

8 lentelė. Tirtų erkių infekuotumo Laimo ligos sukėlėjais pokyčiai 2015-2016 m.

Eil. Nr.	Teritorija	2015 m.		2016 m.	
		Tirtų erkių skaičius	Infekuotumas proc.	Tirtų erkių skaičius	Infekuotumas proc.
1.	Šiaulių r. Luponių miškas	116	31,0	121	10,7
2.	Radviliškio r. Mažaičių (2016 m.) Margvonių (2015 m.)	113	23,9	118	16,1
Viso:		229	27,5	239	13,4

2016 m. Šiaulių apskrityje buvo užregistruoti 65 erkinio encefalito atvejai (2015 m. – 30 atv.). Palyginus 2015 ir 2016 metų duomenis, sergamumas erkiniu encefalitu išaugo 2,2 karto. Bendras Šiaulių apskrities sergamumo erkiniu encefalitu rodiklis padidėjo nuo 1,1 iki 2,4 atv. 10 tūkst. gyv.

2016 m. sergamumo erkiniu encefalitu rodikliai ženkliai didėjo visose Šiaulių apskrities administracinėse teritorijose, išskyrus Akmenės rajoną (21 pav.). Didžiausias sergamumo erkiniu encefalitu rodiklis, viršijantis bendrą Šiaulių apskrities ir šalies rodiklį, užregistruotas Šiaulių rajone (3,9 atv. 10 tūkst. gyv.), mažiausias – Joniškio rajone (0,9 atv. 10 tūkst. gyv.).

21 pav. Sergamumas erkiniu encefalitu 2014-2016 m. Šiaulių apskrityje.

2016 m. erkiniu encefalitu susirgo 6 vaikai (9,2 proc.). Daugiausia asmenų susirgusių erkiniu encefalitu užregistruota 55-64 metų amžiuje (26,2 proc.) 2016 m. sergamumas pagal lytį pasiskirstė tolygiai, atitinkamai vyrai (51 proc.), moterys (49 proc.). Daugiau nei pusė (56,9 proc.) susirgusiųjų erkiniu encefalitu buvo miesto gyventojai. Daugiausia erkinio encefalito atvejų Šiaulių administracinėse teritorijose užregistruota liepos – spalio mėnesiais.

Palyginus Šiaulių apskrities gyventojų užsikrėtimo erkiniu encefalitu vietas nustatyta, kad, daugiausia (63,1 proc.) gyventojų, kaip ir pastaruosius du metus, užsikrėtė būdami miške. Trys asmenys užsikrėtimą erkiniu encefalitu sieja su profesija (žemės ūkiu, miško darbais).

Dauguma erkiniu encefalitu infekuotų erkių Šiaulių apskrities gyventojams įsisiurbė: Šiaulėnų (Radviliškio r.), Tytuvėnų (Kelmės r.), Rozalimo (Pakruojo r.), Gruzdžių (Šiaulių r.), Bubių (Šiaulių r.), Raudėnų (Šiaulių r.), Kuršėnų kaimiškosios seniūnijų apylinkėse bei šių apylinkių miškuose. Trys Šiaulių apskrities gyventojai nurodo, kad erkiniu encefalitu užsikrėtė būdami Trakų ir Telšių administracinėse teritorijose, vienas – Švedijoje.

2016 m. birželio-rugpjūčio mėnesiais, pasirinktuose Šiaulių miesto parkuose buvo atlikti erkių, platinančių užkrečiamąsias ligas, gausos ir paplitimo stebėjimai. Stebėjimai buvo vykdomi penkiuose Šiaulių miesto parkuose: Centriniam, Talšos, Salduvės, Dainų ir Lieporių. Pasirinkti dažniau žmonių lankomi parkai bei tie, kuriuose yra įkurtos rekreacinės zonos vaikams. Kiekviename pasirinktame Šiaulių miesto parke buvo iširta po 3 km teritorijos dydžio. Viso iširta 15 km. parkų teritorijos. Iš viso stebėtose teritorijose buvo rastos 5 erkės. Erkės aptiktos trijuose iš penkių parkų: Salduvės, Dainų ir Lieporių (9 lentelė). Erkių gausos rodiklis vieno kilometro atkarpoje Salduvės ir Lieporių parkuose siekė 0,7, Dainų parke – 0,3. Galima teigti, kad erkių gausos rodikliai Šiaulių miesto parkuose yra labai žemi.

9 lentelė. Erkių paplitimo ir gausos stebėjo rezultatai Šiaulių mieste 2016 m.

Eil. nr.	Parkas	Rinkimo data	Ištirtos teritorijos dydis	Rastų erkių skaičius
1.	Centrinis parkas	2016-06-09	3 km	0
2.	Talšos parkas	2016-06-09	3 km	0
3.	Salduvės parkas	2016-06-09	3 km	2
4.	Dainų parkas	2016-08-25	3 km	1
5.	Lieporių parkas	2016-08-25	3 km	2
VISO:			15 km.	5

Lytiškai plintančios infekcijos ir ŽIV

2016 m. lytiškai plintančios infekcijos ir ŽIV epidemiologiškai valdomų užkrečiamųjų ligų struktūroje sudarė 1,2 proc., viso užregistruoti 54 atvejai (10 lentelė). Šiaulių apskrityje 2016 m.

lyginant su 2015 m., ženkliai sumažėjo sergamumas sifiliu (1,5 k.), 2 kartus gonokokine infekcija ir chlamidijoje, tačiau padidėjo sergamumas ŽIV (1,4 karto). Didžioji dalis pranešimų apie ŽIV infekcijos atvejus gauta iš laisvės atėmimo vietų. Pagrindiniai ŽIV infekcijos plitimo keliai – intraveninių narkotikų vartojimas.

10 lentelė. Sergamumas lytiškai plintančiomis infekcijomis ir ŽIV Šiaulių apskr. 2016 m.

Administracinės teritorijos	Chlamidiozė	Gonorėja	Sifilis	ŽIV
	Atv./rod. 10 tūkst.gyv.	Atv./rod. 10 tūkst.gyv.	Atv./rod. 10 tūkst.gyv.	Atv./rod. 10 tūkst.gyv.
Akmenės raj.	-	2/1,0	1/0,5	-
Joniškio raj.	-	1/0,4	4/1,7	6/2,6
Kelmės raj.	-	1/0,3	3/1,1	2/0,7
Pakruojo raj.	-	-	4/1,9	1/0,5
Radviliškio raj.	-	-	-	1/0,3
Šiaulių m.	3/0,3	1/0,1	10/1,0	12/1,2
Šiaulių raj.	-	-	1/0,2	1/0,2
Šiaulių apskrityje	3/0,1	5/0,2	23/0,8	23/0,8

Virusiniai hepatitai

2016 m. Šiaulių apskrityje užregistruoti 27 virusinio hepatito atvejai (2015 m. – 30 atv.), iš jų – 1 ūmaus virusinio hepatito B atvejis (asmuo mirė) ir 2 ūmaus virusinio hepatito A atvejai. Kaip ir ankstesniais metais, virusinių hepatitų struktūroje dominuoja lėtiniai virusiniai hepatitai. Sergamumas ūminiais virusiniais hepatitais išlieka žemas, neviršijantis įprasto sergamumo lygio ankstesniais metais. Registruojami pavieniai ūmūs hepatitų atvejai ne visose apskrities administracinėse teritorijose (11 lentelė).

11 lentelė. Sergamumas ūminiais virusiniais hepatitais Šiaulių apskrityje 2016 m.

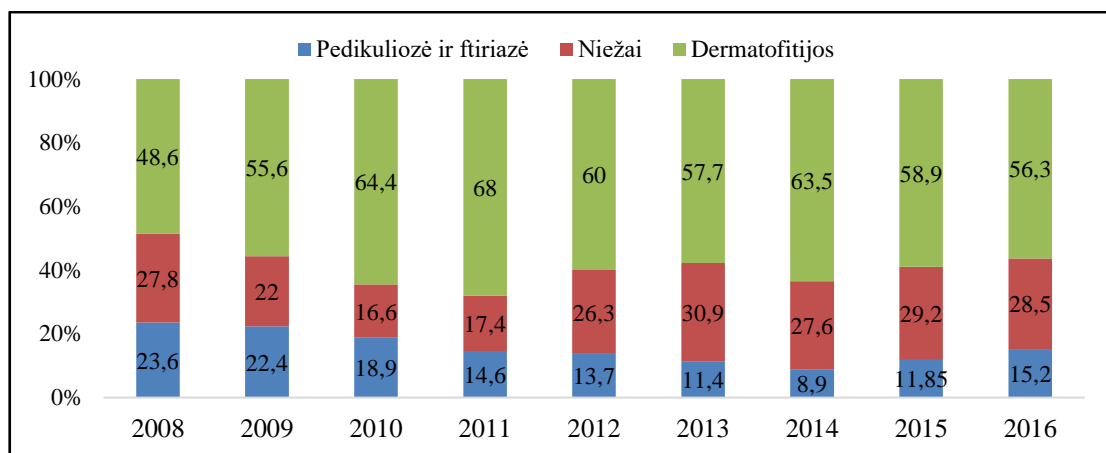
Administracinė teritorija	Ūmus virusinis hepatitas A		Ūmus virusinis hepatitas B		Ūmus virusinis hepatitas C	
	Abs.sk.	Rod. 10 tūkst. gyv.	Abs.sk.	Rod. 10 tūkst. gyv.	Abs.sk.	Rod. 10 tūkst. gyv.
Šiaulių m.	2	0,2	-	-	-	-
Šiaulių r.	-	-	1	0,2	-	-
Akmenės r.	-	-	-	-	-	-
Joniškio r.	-	-	-	-	-	-
Kelmės r.	-	-	-	-	-	-
Pakruojo r.	-	-	-	-	-	-
Radviliškio r.	-	-	-	-	-	-
Šiaulių apskr.	2	0,07	1	0,03	-	-

Ūmaus hepatito B atvejis registruotas Šiaulių rajone, kurio tikėtinas užsikrėtimo veiksnys – odontologinės procedūros. Virusinio hepatito A pagal tikėtiną užsikrėtimo būdą ar veiksnį – rekreacinis vanduo.

Odos infekcijos:

2016 m. Šiaulių apskrities užkrečiamų ligų struktūroje, išskyrus gripą ir ŪVKTI, odos infekcinės ligos sudaro 12,3 proc. Palyginus 2015 m. ir 2016 m. duomenis, sergamumas odos

infekcinėmis ligomis Šiaulių apskrityje nežymiai mažėjo: 2016 m. užregistruotas 551 atvejis ir tai yra 31 atveju mažiau nei 2015 m. Bendras Šiaulių apskrities sergamumo odos infekcijomis rodiklis siekia 19,9 atv. 10 tūkst. gyv., Šiaulių mieste – 19 atv. 10 tūkst.gyv. Bendroje Šiaulių apskrities odos infekcinių ligų struktūroje, kaip ir kasmet, dominuoja dermatofitijos (22 pav.).

22 pav. Odos infekcijų struktūra Šiaulių apskrityje 2008-2016 m.

Šiaulių apskrities administracinėse teritorijose didžiąją dalį (88,7 proc.) susirgusių dermatofitijomis sudarė suaugę asmenys, vaikų dalis siekė -11,3 proc. Pedikulioze ir niežais, kaip ir kasmet, daugiausia sirgo vaikai.

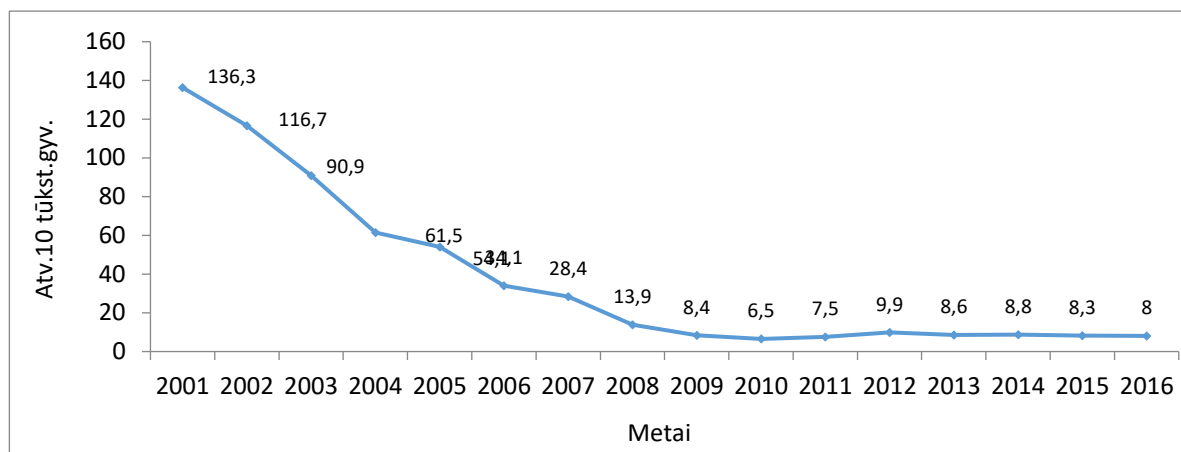
2016 m. bendras Šiaulių apskrities sergamumo pedikulioze ir ftiriazė rodiklis padidėjo nuo 2,5 iki 3,0 atv. 10 tūkst. gyv. Didžiausias sergamumo pedikulioze ir ftiriazė rodiklis, viršijantis bendrą Šiaulių apskrities ir šalies rodiklį, užregistruotas Radviliškio rajone (6,3 atv. 10 tūks. gyv.), mažiausias – Kelmės rajone (0,7 atv. 10 tūkst. gyv.). 2016 m. bendras Šiaulių apskrities sergamumo niežais rodiklis sumažėjo nuo 6,0 iki 5,7 atv. 10 tūkst. gyv. Didžiausias sergamumo niežais rodiklis, viršijantis bendrą Šiaulių apskrities ir šalies rodiklį, užregistruotas Radviliškio rajone (19,3 atv. 10 tūks. gyv.), mažiausias – Šiaulių rajone (1,2 atv. 10 tūkst. gyv.). Bendras Šiaulių apskrities sergamumo dermatofitijomis rodiklis sumažėjo nuo 12,2 iki 11,2 atv. 10 tūkst. gyv. Didžiausias sergamumas dermatofitijomis išlieka Kelmės rajone (18,2 atv. 10 tūkst. gyv.), mažiausias – Akmenės rajone (1,4 atv. 10 tūkst. gyv.). Pastaraisiais metais stebima sergamumo niežais ir dermatofitijomis mažėjimo dinamika.

Parazitinės ligos:

2016 m. Šiaulių apskrities bendrojoje užkrečiamų ligų struktūroje, išskyrus gripą ir ŪVKTI, parazitinės ligos sudarė 4,9 proc. Bendroje Šiaulių apskrities parazitinių ligų struktūroje apie 71,4 proc. sudarė enterobiozė, 17,3 proc. askaridozė ir tik 11,3 proc. kitos parazitozės. Iš kitų parazitinių ligų Šiaulių apskrityje buvo užregistruota: amebiazė – 14 atv. (6,4 proc.), echinokokoze – 6 atv. (2,7

proc.), toksokarozė – 2 atv. (0,9 proc.), toksoplazmozė – 2 atv. (0,9 proc.) ir 1 atv. (0,5 proc.) strongiloidozės.

2016 m. bendras Šiaulių apskrities sergamumo parazitinėmis ligomis rodiklis išliko panašus ir siekia – 8,0 atv. 10 tūkst. gyv. (23 pav.).

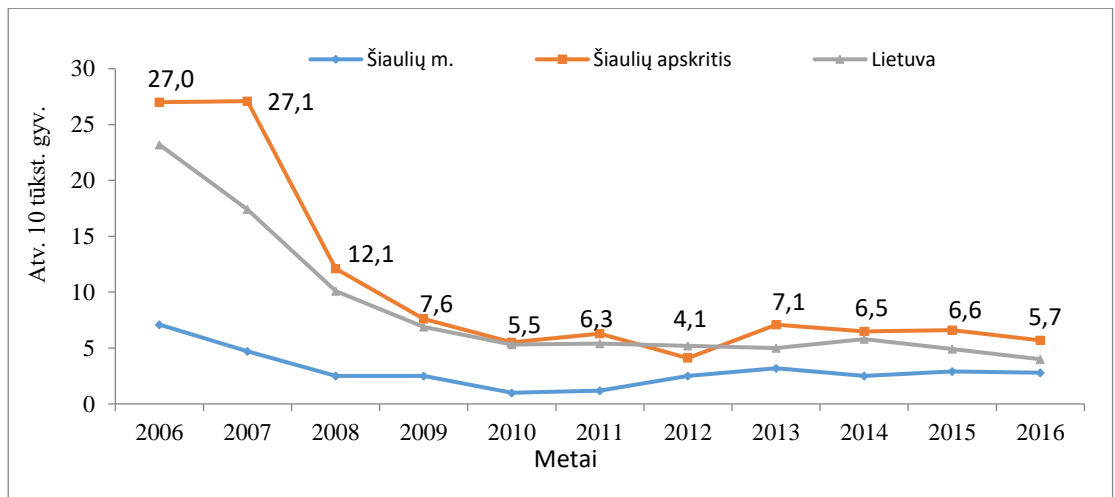
23 pav. 2001-2016 m. sergamumas parazitinėmis ligomis Šiaulių apskrityje.

Didžiausias sergamumo parazitinėmis ligomis rodiklis užregistruotas Akmenės r. (22,1 atv. 10 tūkst. gyv.), mažiausias – Joniškio rajone (2,6 atv. 10 tūkst. gyv.) (12 lentelė).

12 lentelė. Sergamumas (rod./10 tūkst.gyv.) parazitinėmis ligomis Šiaulių apskrityje 2016 m.

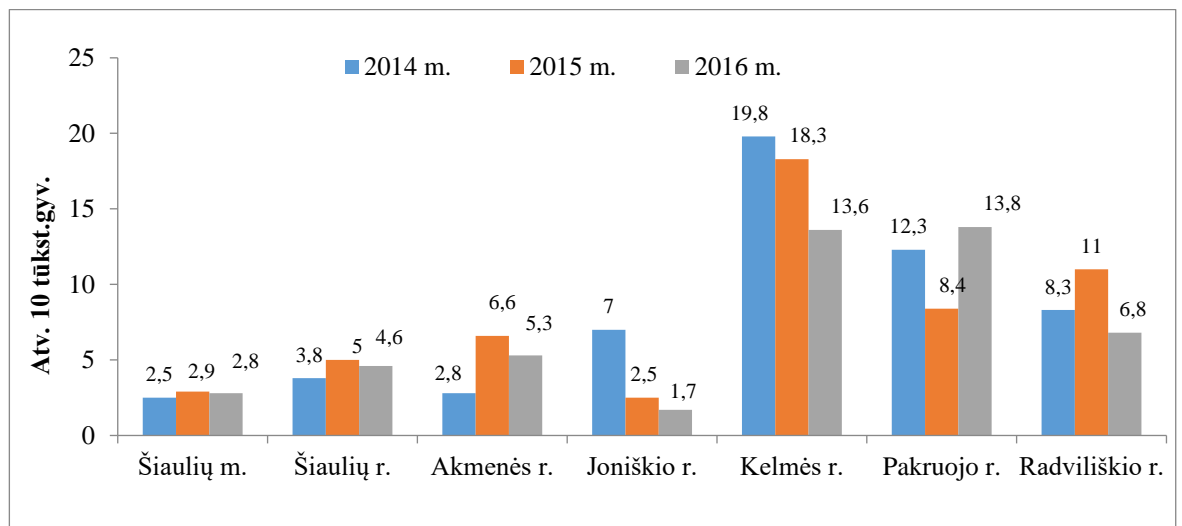
Parazitinės ligos	Šiaulių m.		Šiaulių r.		Akmenės r.		Joniškio r.		Kelmė r.		Pakruojo r.		Radviliškio r.	
	atv.	rod.	atv.	rod.	atv.	rod.	atv.	rod.	atv.	rod.	atv.	rod.	atv.	rod.
Amebiazė	7	0,7	1	0,2	6	2,9								
Askaridozė	1	0,1	2	0,5	28	13,4	2	0,9	1	0,3	2	1	2	0,5
Echinokokožė									2	0,7	2	1	2	0,5
Enterobiozė	29	2,8	19	4,6	11	5,3	4	1,7	39	13,6	29	13,8	26	6,8
Toksokorožė	1	0,1											1	0,3
Toksoplazmozė			1	0,2									1	0,3
Strongiloidozė					1	0,5								
Viso:	38	3,7	23	5,5	46	22,1	6	2,6	42	15	33	16	32	8,4

2016 m. Šiaulių apskrityje užregistruoti 157 enterobiozės atvejai (2015 m. – 185 atv.). Palyginus 2015 m. ir 2016 m. duomenis, enterobiozės užregistruota 28 atvejais mažiau. Bendras Šiaulių apskrities sergamumo enterobioze rodiklis sumažėjo nuo 6,6 iki 5,7 atv. 10 tūkst. gyv. ir nežymiai viršija šalies vidutinį sergamumo lygį. Šiaulių miesto sergamumo enterobioze rodiklis mažai kito ir siekia 2,8 atv. 10 tūkst. gyv. (24 pav.).

24 pav. 2006-2016 m. sergamumo enterobioze dinamika.

Sergamumo enterobioze rodikliai ženkliai sumažėjo visose Šiaulių apskrities administracinėse teritorijose, išskyrus Pakruojo rajoną. Didžiausias sergamumo enterobioze rodiklis užregistruotas Pakruojo rajone, mažiausias – Joniškio rajone (25 pav.).

25 pav. Sergamumas enterobioze Šiaulių apskrityje 2014-2016 m.

2016 m. Šiaulių apskrityje visi susirgę enterobioze buvo vaikai: 92 berniukai (58,6 proc.) ir 65 mergaitės (41,4 proc.). Didžioji dalis (49,7 proc.) susirgusiųjų buvo 4-6 m. amžiaus vaikai. Iš visų susirgusiųjų, kaimo vaikai sudarė 56,1 proc., miesto – 43,9 proc.

2010-2016 m. laikotarpiu Šiaulių apskrityje echinokozė diagnozuota 22 asmenims. Pastaraisiais metais daugiausia echinokozės atvejų registruojama Kelmės ir Radviliškio rajonuose (13 lentelė). 2016 m. Šiaulių apskrityje užregistruoti 6 echinokozės atvejai: po 2 atvejus Kelmės, Pakruojo ir Radviliškio rajonuose. Du susirgę asmenys buvo 35-44 m. amžiaus, trys - 55-64 m. ir vienas daugiau nei 85 m. amžiaus. Iš visų susirgusiųjų, 5 buvo kaimo ir 1 miesto gyventojas. 2 susirgusieji nurodo, kad užsikrėtė miške, 2 - nuo kontakto su naminiais gyvūnais (katė, šuo) ir 2 - infekcijos šaltinio nurodyti negalėjo.

13 lentelė. Echinokokozės atvejų skaičius 2010-2016 m.

Teritorija	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Šiaulių m.				2			
Šiaulių r.	2			1		2	
Akmenės r.				1			
Joniškio r.			1	1			
Kelmės r.					1	1	2
Pakruojo r.							2
Radviliškio r.		2			1	1	2
Viso:	2	2	1	5	2	4	6

Kaip matome 14 lentelėje, Šiaulių apskrityje sergamumas echinokokoze yra vienas iš didžiausių, lyginant su kitais Lietuvos regionais.

14 lentelė. Sergamumas echinokokoze Lietuvos regionuose.

Regionas	Susirgimų skaičius (n)	Rodiklis 10 tūkst.gyv.	Procentai
Alytaus	1	0,07	3,8
Kauno	3	0,05	11,5
Klaipėdos	1	0,03	3,8
Marijampolės	1	0,06	3,8
Panevėžio	3	0,13	11,5
Šiaulių	6	0,22	23,1
Telšių	1	0,07	3,8
Tauragės	1	0,09	3,8
Utenos	2	0,15	7,7
Vilniaus	7	0,08	26,9
Viso Lietuvoje	26	0,09	100

Kitos užkrečiamos ligos:

2016 m. užregistruoti 4 legioneliozės atvejai, iš jų 1 mirties atvejis. Legioneliozės atvejai registruojami ne kasmet (2015 m. neužregistruota). Vertinant sergamumo situaciją pagal Lietuvos regionus (15 lentelė), 2016 m. sergamumas legionelioze Šiaulių apskrityje buvo vienas iš didžiausių.

Regionas	Susirgimų skaičius (n)	Rodiklis 10 tūkst.gyv.	Procentai
Alytaus	1	0,07	9,1
Klaipėdos	1	0,03	9,1
Panevėžio	2	0,09	18,2
Šiaulių	4	0,14	36,4
Tauragės	1	0,09	9,1
Vilniaus	2	0,02	18,2
Viso Lietuvoje	11	0,04	100

2016 m. legioneliozės atvejų tikėtinos užsikrėtimo vietos: 1 atvejis- gyvenamosios aplinkos karšto vandens sistema (daugiabutis namas, aptiktos legionelės karštame vandenyje, fiksuotas nepakankamas karšto vandens temperatūrinis režimas (+49 ° C)), 2 atvejų užsikrėtimas sietas su VŠĮ Respublikine Šiaulių ligonine, tačiau laboratoriniais tyrimais atlikus išskirtų sukėlėjų tipavimą ir identifikavimą nustatytos skirtingos serologinės grupės klinikiniuose ir aplinkos mėginiuose, 1 atvejo užsikrėtimo vieta neidentifikuota. Visais atvejais organizuotos priemonės tiek gyvenamosiose, tiek darbo aplinkose, atlikti šalto ir karšto vandens, aplinkos plovinių laboratoriniai tyrimai dėl legionelių nustatymo, aptikus legioneles karšto vandens sistemose - organizuota terminė dezinfekcija.

Išvados:

1. Bendras Šiaulių apskrityje 2016 m. užregistruotų užkrečiamųjų ligų atvejų skaičius yra 2,7 proc. didesnis nei 2015 m.
2. Užkrečiamųjų ligų struktūroje dominuoja ŪVKTI ir gripas – 50 964 atv. (92 proc.). Kitos užkrečiamos ligos sudaro 8 proc. (4 464 atv.) visos užkrečiamųjų ligų struktūros.
3. Epidemiologiškai valdomų infekcijų struktūroje dominuoja ūmios žarnyno infekcijos (39,5 proc.) ir kitos oro lašelinės infekcijos (31,7 proc.).
4. 2016 m. Šiaulių apskrityje iš visų užregistruotų užkrečiamųjų ligų atvejų, daugiau nei pusę visų susirgusiųjų – 39 187 atvejai (70,7 proc.) - sudarė 0-17 metų amžiaus vaikai.
5. Sergamumas ūmiomis žarnyno infekcijomis, palyginus su 2015 m. laikotarpiu, padidėjo 11,3 proc. Didžiausias sergamumo rodiklis ūmiomis žarnyno infekcijomis registruotas Šiaulių mieste (80,5 atv. 10 tūkst. gyv.), viršijantis šalies vidutinį sergamumo rodiklį (76,9 atv. 10 tūkst. gyv.).
6. Bendroje ūmių žarnyno infekcijų struktūroje dominuoja (55,1 proc.) nepatikslingos etiologijos žarnyno infekcijos, Joniškio rajone- 79,9 proc.
7. 2007-2016 m. laikotarpiu Šiaulių apskrityje stebima sergamumo kampilobakterioze didėjimo dinamika (sergamumas padidėjo nuo 1,65 atv. 10 tūkst. gyv. 2007 m. iki 6,4 atv. 10 tūkst. gyv. 2016 m.), registruojamas vienas iš didžiausių sergamumo rodiklių šalyje.
8. Didžiajai daliai virusinių infekcijų etiologija nenustatoma ir nepatvirtinama laboratoriniais tyrimais, atvejai patenka į nepatikslingų virusinių žarnyno infekcijų grupę. Ūminė gastroenteropatija, sukelta Norwalk veiksnio, Šiaulių apskrityje nedidžiuojuama.
9. Pagrindinės užsikrėtimo bakterinėmis žarnyno infekcijomis vietos -namuose nesaugiai paruoštas maistas. Virusinės etiologijos žarnyno infekcijos dažniausiai šeimose ir kolektyvuose plito per užterštą aplinką.

10. 2016 m. didžiausias sergamumo atvira plaučių tuberkulioze rodiklis registruotas Kelmės (6,6 atv. 10 tūkst.gyv.), Akmenės (6,2 atv.10 tūkst.gyv.) ir Šiaulių (5,3 atv.10 tūkst.gyv.) rajonuose, bendras Šiaulių apskrities sergamumo rodiklis (4,2 atv. 10 tūkst. gyv.) viršija šalies vidutinį sergamumo lygį (3,3 atv. 10 tūkst. gyv.) ir yra vienas iš didžiausių šalyje.
11. Daugiausia susirgusiųjų atvira plaučių tuberkulioze registruota darbingo 40-59 metų amžiaus (48,3 proc.), nedirbančių asmenų grupėje (46,5 proc.). Dažniau tuberkulioze sirgo vyrai (70,7 proc.) nei moterys.
12. 2016 m. Šiaulių apskrityje registruotas sergamumo erkių platinamomis ligomis padidėjimas (nuo 7,6 atv. 10 tūkst. gyv. 2015 m. iki 10,9 atv. 10 tūkst. gyv.2016 m.)
13. Didžiausias sergamumo Laimo liga rodiklis, viršijantis bendrą Šiaulių apskrities ir šalies rodiklį, užregistruotas Radviliškio rajone (12,8 atv. 10 tūks. gyv.), mažiausias – Joniškio rajone (2,2 atv. 10 tūkst. gyv.), erkiniu encefalitu – didžiausias Šiaulių rajone (3,9 atv. 10 tūks. gyv.), mažiausias – Joniškio (0,9 atv. 10 tūkst. gyv.).
14. Didžiąją dalį (91,3 proc.) visų epidemiologiškai valdomų oro lašelių infekcijų sudaro vėjaraupiai. Sergamumo vėjaraupiais pakilimai registruoti 2011-2014 m. laikotarpiu, 2016 m. neviršijamas šalies vidutinis sergamumo lygis (47,1 atv. 10 tūkst. gyv.), išskyrus Šiaulių m. (64,3 atv. 10 tūkst.gyv.).
15. Sergamumas parazitinėmis ligomis išlieka žemas. Reali sergamumo situacija enterobioze dėl nebeatliekamų profilaktinių epidemiologinių tyrimų, kurių metu daugiausiai būdavo išaiškinama apsikrėtusiųjų, neatspindi esamos situacijos.
16. 2010-2016 m. laikotarpiu Šiaulių apskrityje echinokozė diagnozuota 22 asmenims. Pastaraisiais metais daugiausia echinokozės atvejų registruojama Kelmės ir Radviliškio rajonuose, registruojamas vienas iš didžiausių sergamumo rodiklių šalyje.
17. Šiaulių apskrityje 2016 m. lyginant su 2015 m., ženkliai sumažėjo sergamumas sifiliu (1,5 k.), 2 kartus gonokokine infekcija ir chlamidijoje, tačiau padidėjo sergamumas ŽIV (1,4 karto). Didžioji dalis pranešimų apie ŽIV infekcijos atvejus gauta iš laisvės atėmimo vietų. Pagrindiniai ŽIV infekcijos plitimo keliai – intraveninių narkotikų vartojimas.
18. Sergamumas ūminiais virusiniais hepatitais išlieka žemas, neviršijantis įprasto sergamumo lygio ankstesniais metais. Pavieniai susirgimai registruojami ne visose apskrities administracinėse teritorijose. Virusinių hepatitų struktūroje dominuoja lėtiniai virusiniai hepatitai.
19. 2016 m. sergamumas legionelioze Šiaulių apskrityje buvo vienas iš didžiausių Lietuvoje. Užregistruoti 4 atvejai, iš jų 1 mirties atvejis.